

"Sport in Noordwijk, Sterk in Beweging"

Actualisatie Sportnota Gemeente Noordwijk

2009 - 2018

Colofon

Zaaknummer : Z/15/008556
Steller(s) : F. Nugteren
Eigenaar(s) : Team Samenleving

Versiebeheer

Versie ID Vastgesteld op Vastgesteld door

Zaaknummer : Z/15/008556

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Terugblik 2009 - 2014	5
2.1 Missie en visie	5
2.2 Terugblik Sportstimulering	6
2.3 Terugblik Sportaccommodaties	9
2.4 Terugblik Verenigingsbeleid	10
2.5 Terugblik Tarieven- en subsidiebeleid	11
3. Sport- en beweegdeelname en de Sportmonitor	12
3.1 Inleiding	12
3.2 Beweegnormen	13
3.3 Resultaten beweegonderzoek	14
3.4 Sportmonitor	15
4. Thema's sportbeleid 2015-2018	21
4.1 Sport- en beweegstimulering	21
4.2 Sportaccommodaties	25
4.3 Verenigingsbeleid	28
4.4 Tarieven- en subsidiebeleid	31
5. Financiën	32
6. Achtergronden voor het geactualiseerde sportbeleid	34
6.1 Inleiding	34
6.2 Landelijke ontwikkelingen	34
6.3 Regionale ontwikkelingen	36
6.4 Lokale ontwikkelingen	36
6.5 Coalitievoors 2014-2018	38
7. Samenvatting	39

Bijlagen

1. Sportstimuleringsactiviteiten	41
2. Gerealiseerde sportaccommodaties	43
3. Bijdrage sport aan andere beleidsterreinen	44

1. Inleiding

Het huidige gemeentelijk sportbeleid bestrijkt de periode 2009 - 2018. Als gevolg van het beleid is in de afgelopen jaren een stevige impuls gegeven aan de sportieve infrastructuur van Noordwijk, waaronder de aanleg van 10 nieuwe kunstgrasvelden, de bouw van twee nieuwe sporthallen en een nieuw zwembad. Daarnaast is op basis van het huidige sportbeleid recentelijk een nieuw tarievenstelsel vastgesteld.

Met een nieuw college en halverwege de beleidsperiode is er behoefte om het sportbeleid van de afgelopen jaren tussentijds te evalueren en te kijken welke zaken uit de huidige sportnota "Sport in Noordwijk, Sterk in Beweging" inmiddels zijn gerealiseerd en welke onderwerpen nog aandacht behoeven.

Mede gelet op de ontwikkelingen op sportgebied, zoals de toenemende aandacht voor de maatschappelijke functie van sport, is het goed om nu vooruit te blikken welke rol van betekenis sport op andere beleidsterreinen heeft om gemeentelijke doelstellingen te realiseren. Uitgangspunt is dat er najaar 2015 een geactualiseerd sportbeleid is, waarmee de sport in Noordwijk voorop kan blijven lopen.

De doelen van de bestaande sportnota zijn in deze actualisatie ongewijzigd gebleven. De uitwerking van de doelen komt niet opnieuw terug in deze actualisatie, derhalve kan de actualisatie niet zonder de bestaande sportnota worden gelezen.

Leeswijzer

Deze notitie begint met een korte terugblik op de afgelopen vier jaar aan de hand van de missie, visie en de gerealiseerde producten van de beleidsinstrumenten:

- Sportstimulering;
- Sportaccommodaties
- Verenigingsbeleid
- Tarieven- subsidiebeleid

Op basis van een sportmonitor wordt de bijdrage van sport beschreven in relatie met andere beleidsterreinen, o.a. volksgezondheid en jeugd. Daarna zijn op basis van onderzoek de sportdeelname- en beweegcijfers in beeld gebracht. Vervolgens worden de thema's en producten voor de komende jaren per beleidsinstrument aangegeven. Tenslotte wordt de basis beschreven waarop de actualisatie van het sportbeleid mede tot stand is gekomen.

2. Terugblik 2009 – 2015

2.1 Missie en visie

In het huidige sportbeleid (2009 – 2018) zijn de volgende **missie, visie** en **doelen** opgenomen. Deze missie, visie en doelen blijven ook in de actualisatie van kracht. De actualisatie kan hierom niet volledig zonder de bestaande sportnota worden gelezen.

De **missie**

De gemeente Noordwijk wil mogelijk maken en bevorderen dat elke Noordwijker op een, uit oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing, verantwoorde wijze aan enige vorm van sportbeoefening kan deelnemen, vanuit zijn/haar interesse en persoonlijke omstandigheden, in een voor hem/haar bereikbare en geschikte omgeving en tegen een redelijk betaalbare prijs. Daarnaast zet de gemeente Noordwijk haar sportbeleid in als instrument om de gezondheid en het welzijn van haar inwoners te verbeteren en sociale en maatschappelijke participatie te bevorderen.

De **visie**:

Sport heeft zijn eigen intrinsieke waarde en vormt voor veel inwoners van Noordwijk een doel op zich. Het vormt een belangrijk onderdeel van hun sociale leven waarbij het verenigingsleven een belangrijke plaats inneemt. Met haar sportbeleid wil de gemeente Noordwijk sport als doel handhaven. Hiertoe zal de gemeente blijven investeren in de voorwaarden om te kunnen sporten, zoals de realisatie en het onderhoud van goede sportaccommodaties en het (financieel) ondersteunen van de sportverenigingen en activiteiten.

Tegelijkertijd wenst de gemeente Noordwijk zich met het sportbeleid te richten op de instrumentele waarde van sport. Het instrument sport kan bijdragen aan de realisatie van maatschappelijke doelen op onder meer de terreinen wijkontwikkeling, lokaal gezondheidsbeleid, onderwijs, ouderenbeleid, jeugdbeleid en het Wmo-beleid. De gemeente Noordwijk wenst de instrumentele waarde van sport verder te optimaliseren middels een integraal sportbeleid dat nadrukkelijk verweven is met betreffende beleidsterreinen om uiteindelijk ook door sport de gezondheid en het welzijn van haar inwoners te verbeteren en de sociale en maatschappelijke participatie te bevorderen.

De **doelen**:

- Het ondersteunen en accommoderen van de breedtesport¹;
- Het sportbeleid wordt afgestemd op andere beleidsvelden teneinde de sociale cohesie en de leefbaarheid te bevorderen;
- Het sportbeleid wordt afgestemd op zowel het landelijke, provinciale en regionale sportbeleid;

¹ **breedtesport**: sport die door alle lagen van de bevolking op amateurbasis kan worden beoefend.

- Aan de ondersteuning van sportverenigingen wordt actief bijgedragen en daarnaast wordt uitvoering gegeven aan een actief vrijwilligersbeleid zodat de verenigingen hun maatschappelijke functie kunnen blijven vervullen;
- Voor de anders-georganiseerde sport vervult de gemeente Noordwijk een voorwaardenscheppende rol;
- Topsport wordt uitsluitend ondersteund indien er sprake is van een evenement dat past binnen het gemeentelijk evenementenbeleid.

2.2 Terugblik sportstimulering

De gemeente Noordwijk wenst een blijvende sportdeelname onder alle lagen van de bevolking te bevorderen, waarbij in het sportbeleid speciale aandacht uitgaat naar de doelgroepen 5 t/m 18 jaar, ouderen en mensen met een beperking.

In 2008 bleek dat Noordwijk een hoge sportparticipatie had op basis van het aantal leden van sportverenigingen, circa 9000 leden (Bron: Sportbeleid 2008).

De gemeente streeft ernaar deze sportparticipatiegraad in Noordwijk minimaal te handhaven, maar bij voorkeur te laten toenemen. De gemeente heeft hiervoor de afgelopen jaren de volgende producten ingezet:

1. Handhaven vakleerkrachten LO
2. Schooltoernooien inzetten tbv bevordering structurele sportdeelname
3. Ouderbetrokkenheid realiseren door communicatie en voorlichting
4. Aanpak sportuitval 14 t/m 18 jarigen, WhozNext
5. Programmering BinnenZee inclusief voor mensen met een beperking
6. Sportverenigingen ondersteunen met projectsubsidie indien zij iets ondernemen voor mensen met een beperking
7. Uitvoering Gezond Actief Leven Model
8. Handhaven bestaande activiteiten Meer Bewegen voor Ouderen
9. Communiceren bijzondere bijstand voor sportdeelname

Hieronder wordt per product omschreven wat gerealiseerd is en of het voor de komende jaren wordt gecontinueerd.

1. Handhaven vakleerkrachten LO	Gerealiseerd	Continueren
---------------------------------	--------------	-------------

Door de inzet van zogenoemde combinatiefunctionarissen² is met succes gebruik gemaakt van de landelijke stimuleringsregeling "Brede Impuls combinatiefuncties", waarmee de vakleerkrachten Lichamelijke Opvoeding op de basisscholen konden worden behouden. Hierdoor hebben, naast het kwalitatief hoogwaardig bewegingsonderwijs, meer sportactiviteiten tijdens en na schooltijd plaatsgevonden en is een brug geslagen tussen sport en onderwijs.

Met behulp van de combinatiefunctionarissen kon bijvoorbeeld de Kust Surfvereniging Noordwijk lessen op de scholen verzorgen over de surfsport en de gevaren van de zee (o.a. muien), waarna golfsurfllessen in zee hebben plaatsgevonden. Ook hebben kinderen tijdens de gymlessen en naschooltijd kennis kunnen maken met de bekendere sporten, waaronder handbal en badminton. De sportlessen werden veelal door de verenigingen zelf gegeven met ondersteuning van de combinatiefunctionarissen. De vakleerkrachten LO kunnen alleen gecontinueerd worden als onder andere de rijkssubsidie gehandhaafd blijft.

2. Schooltoernooien inzetten tbv bevordering structurele sportdeelname	Gerealiseerd	Continueren
3. Ouderbetrokkenheid realiseren door communicatie en voorlichting	Gerealiseerd	Continueren

In de afgelopen jaren is middels een breed scala van activiteiten gericht invulling gegeven aan sportstimulering van de doelgroepen jeugd, ouderen en mensen met een beperking. De activiteiten, zoals diverse schoolsporttoernooien en diverse sportkennismakingscursussen zijn in samenwerking met de combinatiefunctionarissen, het onderwijs en de sportverenigingen tot stand gekomen. In bijlage 1, pagina 41, vindt u een overzicht van alle sportstimuleringsactiviteiten.

Via de sportverenigingen zijn ook ouders betrokken bij de activiteiten van de verenigingen. Bijvoorbeeld door middel van het coachen van een team, het rijden naar de uitwedstrijden, het meehelpen bij kampen, het fluiten van wedstrijden, etc.

4. Aanpak sportuitval 14 t/m 18 jarigen, WhozNext	Niet gerealiseerd	Vervalt
---	-------------------	---------

De sportuitval van deze groep is gebaseerd op cijfers van de georganiseerde sport in 2008. Uit het meest recente sportdeelname onderzoek in 2013 bleek echter dat deze groep meer beweegt dan aanvankelijk werd

² **combinatiefunctie:** is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk – of in ieder geval voor een substantieel deel - te werk gesteld wordt in of ten behoeve van twee werkvelden/sectoren. De aanstelling van een combinatiefunctionaris vindt plaats bij scholen, sportverenigingen en culturele instellingen.

gedacht. Niet zozeer in georganiseerd verband, maar vooral in ongeorganiseerd en/of in commercieel verband, bijvoorbeeld fitness.

Het Whoznext programma richt zich op jongeren 14 t/m 18 die lid zijn van een sportvereniging en is ontwikkeld om uitval van deze leeftijdsgroep bij de sportvereniging te verminderen. Dit project kenmerkt zich door jongeren meer bij de vereniging te betrekken, waardoor ze langer lid blijven van een sportvereniging. Omdat afgehaakte jongeren van de sportvereniging over het algemeen wel voldoende blijven bewegen, fitness e.d., vervalt de noodzaak om het WhozNext programma te starten. Desondanks blijft de leeftijdsgroep 14 /18 een belangrijke groep waaraan voldoende aandacht dient te blijven besteed.

5. Programmering BinnenZee inclusief voor mensen met een beperking	Gerealiseerd	Continueren
--	--------------	-------------

Er zijn in zwembad BinnenZee allerlei faciliteiten gerealiseerd waardoor ook zwemactiviteiten voor mensen met een beperking in het zwembad mogelijk zijn. Er is nog een aantal zaken in het zwembad dat nog aandacht behoeft om dit te optimaliseren. Zodoende wordt dit punt nog gecontinueerd.

6. Sportverenigingen ondersteunen met projectsubsidie indien zij iets ondernemen voor mensen met een beperking	Gerealiseerd	Continueren
--	--------------	-------------

Sportverenigingen die activiteiten organiseren voor mensen met een beperking zijn door middel van projectsubsidies ondersteund. Zo heeft bijvoorbeeld stichting Zevensprong haar zwemactiviteiten voor mensen met een beperking in het zwembad kunnen continueren en kan wandelvereniging NSL loopactiviteiten organiseren voor mensen met een psychische aandoening.

7. Uitvoering Gezond Actief Leven Model (GALM)	Gerealiseerd	Afgerond
--	--------------	----------

Het GALM project is in Noordwijk in 2007 van start gegaan. Er zijn destijds 1000 55+-ers in Noordwijk aangeschreven. 80 mensen hebben meegedaan aan de fitheidstest. Er hebben 3 groepen (ca. 45 personen) meegedaan met het introductieprogramma en het vervolgprogramma. Het vervolgprogramma liep maart 2010 af. De vervolg GALM lessen zijn met twee groepen van circa 15 personen, ondergebracht bij stichting Welzijn Senioren Noordwijk.

8. Handhaven bestaande beweegactiviteiten voor ouderen	Gerealiseerd	Continueren
--	--------------	-------------

Stichting Welzijn Senioren Noordwijk organiseert in samenwerking met de ouderenbonden diverse beweegactiviteiten voor senioren, waaronder de vervolg GALM sportlessen en Meer Bewegen voor Ouderen (MBvO).

9. Communiceren bijzondere bijstand voor sportdeelname	Gerealiseerd	Afgerond
--	--------------	----------

De regeling bijzondere bijstand is gecommuniceerd via de gemeentelijke website, het Lokaal loket en de Noordwijkse sportverenigingen. De regeling is per 1 januari 2015 komen te vervallen. Omdat alle kinderen aan sport moeten kunnen doen sluit de gemeente aan bij het Jeugdsportfonds³, zie ook hoofdstuk 6.2 Landelijke Ontwikkelingen pagina 34.

2.3 Terugblik sportaccommodaties

De gemeente Noordwijk zet met het sportbeleid in op het ondersteunen en accommoderen van de breedtesport. Het bieden van voorzieningen is een randvoorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Dit vertaalt zich onder meer in het borgen van een kwantitatief en kwalitatief voldoende aanbod van sportaccommodaties in de directe nabijheid van woonkernen.

Ten aanzien van de gemeentelijke sportaccommodaties was er enkele jaren geleden sprake van achterstallig onderhoud en een tekort aan accommodaties. Vanuit haar publieke verantwoordelijkheid heeft de gemeente Noordwijk de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in de gemeentelijke binnen- als de buitensportaccommodaties. Er is vooral ingezet op het oplossen van de knelpunten, waarbij de nadruk heeft gelegen op voldoende en kwalitatief goede accommodaties met de daarbij behorende sporttechnische eisen, maar ook de eisen als voldoende ruimte, bereikbaarheid/spreiding en sociale veiligheid, waarbij multifunctioneel gebruik kernbegrip was.

³ Jeugdsportfonds creëert sportkansen voor kinderen van 4 tot 18 jaar die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging.

De multifunctionaliteit en het meervoudig gebruik van de accommodaties zijn bijvoorbeeld tot uitdrukking gekomen bij de aanleg van kunstgrasvelden die zich uitstekend lenen voor gebruik van zowel sport, onderwijs en naschoolse activiteiten. De kunstgrasvelden worden onder andere als (pauze)speelplaats of als buitengymlocatie gebruikt.

Om achterstallig onderhoud en een tekort aan accommodaties in de toekomst te voorkomen is het accommodatiebeleid ontwikkeld.

1. Accommodatiebeleid	Gerealiseerd	Uitvoeren en monitoren
-----------------------	--------------	------------------------

De gemeente heeft bovengenoemde uitgangspunten, zoals voldoende en kwalitatief goede accommodaties, in 2013 geborgd in het accommodatiebeleid. Hierbij zijn een investeringsplan en meerjarige onderhoudsplannen opgenomen om de kwaliteit van de accommodaties te waarborgen. Bovendien wordt hiermee de behoefte aan sportaccommodaties om het jaar gemonitord teneinde de capaciteit voor zover mogelijk aan te laten sluiten op het sportaanbod.

Concreet zijn in de afgelopen periode 10 nieuwe kunstgrasvelden op de drie gemeentelijke buitensportparken gerealiseerd, is een nieuw zwembad in gebruik genomen en zijn bovendien de twee nieuwe sporthallen op sportpark Duinwetering geopend, tezamen met de nieuwe clubaccommodatie en tribune van voetbal Noordwijk.

Bij zowel de nieuwe binnen- als de buitensportaccommodaties is rekening gehouden met de specifieke eisen die vanuit de prestatieve sport aan accommodaties worden gesteld.

Met de bouw van het nieuwe zwembad is een zwembadloze periode voorkomen. Hiertoe moest het oude zwembad Bollenbad tot de opening van het nieuwe bad in stand worden gehouden en verhuisde tennisvereniging Noordwijk, destijds T.C. Bollenpark, naar een geheel nieuwe tennisaccommodatie op sportpark Nieuwe Zeeweg. Het Middengebied kon hierdoor ook haar sportieve en open karakter behouden. Voor een overzicht van de gerealiseerde sportaccommodaties verwijzen wij u naar bijlage 2 op pagina 43.

2.4 Terugblik verenigingsbeleid

In het sportbeleid rekent de gemeente het tot haar taak zodanige voorwaarden voor vrijwilligers te scheppen dat deze krachten voor de sport behouden blijven en wil hen zo faciliteren dat hun deskundigheid gelijke tred houdt met de eisen van deze tijd. De gemeente wil dit via het sportbeleid bereiken met de volgende producten:

1. Ontwikkelen cursusaanbod verenigingsondersteuning
2. Ontwikkelen verenigingsbeleid
3. Onderzoek naar mogelijkheden om bureaucratische regels voor vrijwilligers te verminderen.
4. Aanbieden breed cursusaanbod

Hieronder wordt per product omschreven wat gerealiseerd is en of bestaande producten worden gecontinueerd.

1. Ontwikkelen cursusaanbod verenigingsondersteuning	Gerealiseerd	Continueren
--	--------------	-------------

In samenwerking met de sportraad Noordwijk en het Vrijwilligerssteunpunt zijn diverse cursussen georganiseerd, waaronder de IVA cursussen (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik). Daarnaast heeft de gemeente via het Vrijwilligers Steunpunt Noordwijk (VSN) de sportvrijwilligers ondersteund door middel van promotie, deskundigheidsbevordering, koppeling van vraag en aanbod met een vacaturebank en de vrijwilligersprijs.

2. Ontwikkelen verenigingsbeleid	Niet gerealiseerd	Nog realiseren
----------------------------------	-------------------	----------------

Vooralsnog is er geen verenigingsbeleid ontwikkeld. Dit wordt in de komende periode uitgewerkt, zie hiervoor paragraaf Verenigingsbeleid 4.3 op pagina 28.

3. Onderzoek naar mogelijkheden om bureaucratische regels voor vrijwilligers te verminderen.	Minimaal gerealiseerd	Continueren
--	-----------------------	-------------

Middels meerjarige subsidies kunnen verenigingen een subsidie voor maximaal vier jaar aanvragen. Bovendien zijn de aanvraagformulieren voor subsidies vereenvoudigd. De aanvraagformulieren zijn afgeschaft. In plaats daarvan is er een eenvoudig voorbeeld beschikbaar en kunnen verenigingen hun eigen financiële documenten gebruiken voor de aanvraag.

4. Aanbieden breed cursusaanbod	Gerealiseerd	Continueren
---------------------------------	--------------	-------------

Zie ook product 1. Ontwikkelen cursusaanbod verenigingsondersteuning.

2.5 Terugblik tarieven- en subsidiebeleid

Om een blijvende sportdeelname onder alle lagen van de bevolking te bevorderen heeft de gemeente Noordwijk haar beleid ook ingezet om sport voor een ieder betaalbaar te houden. Hiertoe zijn onder andere directe en indirecte subsidies verstrekt om respectievelijk eventuele exploitatietekorten van verenigingen weg te nemen en om gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties mogelijk te houden. Om naast de directe subsidies ook de indirecte subsidies inzichtelijk te maken is, als uitvoering van het sportbeleid, een nieuw tarievenstelsel ontwikkeld.

1. Ontwikkelen tarievenstelsel	Gerealiseerd	Uitvoeren
--------------------------------	--------------	-----------

In het nieuwe tarievenstelsel zijn de grondslagen voor het gebruik van de sportaccommodaties bijgesteld. Primair is het tarievenstelsel bedoeld om de toerekening van de kosten op een transparante en inzichtelijke manier te laten plaatsvinden. Uitgangspunt is ook hierbij dat sporten betaalbaar moet blijven.

De tarieven voor de buitensport zijn in december 2013 vastgesteld op basis van 10% van de kostprijs, waarbij de kostprijs in Noordwijk is gebaseerd op de vervangingswaarde en onderhoudskosten van de voorziening.

2. Ontwikkelen sportsubsidiestelsel	Niet gerealiseerd	Nog te realiseren
-------------------------------------	-------------------	-------------------

Besloten is om de nieuwe tarieven van de binnensport inzichtelijk te maken nadat de twee nieuwe sporthallen in gebruik zijn genomen. Omdat de nieuwe tarieven voor de binnensport nog niet volledig in beeld zijn is vooralsnog geen nieuw subsidiebeleid ontwikkeld.

3. Sport- en beweegdeelname en de Sportmonitor

3.1 Inleiding

De zaken in bovenstaande hoofdstukken zijn gerealiseerd om de sportdeelname in Noordwijk minimaal te handhaven, maar bij voorkeur te laten toenemen. Uit de bestaande sportnota bleek dat Noordwijk een hoge sportparticipatie had op basis van het aantal leden van sportverenigingen, circa 9000 leden (Bron: Sportbeleid 2008).

In 2011 waren 8.567 Noordwijkers lid van een sportvereniging, op basis van lidmaatschappen bij sportbonden (Bron: KISS onderzoek 2011). Omdat niet alle sporters in verenigingsverband sporten, maar ook in commercieel of ongeorganiseerd verband, is dit beeld niet volledig.

Bovendien geven cijfers over alleen de sportdeelname, al dan niet in verenigingsverband, geen goed beeld van t beweeggedrag. Iemand die bijvoorbeeld alleen in het tennisseizoen tennist (zomermaanden) en lid is

van een tennisvereniging, beweegt de rest van het jaar misschien onvoldoende om een goede gezondheid te behouden.

Het is dus zaak om naast de sportdeelnamecijfers meer te weten te komen over het beweeggedrag van mensen. Hierom heeft Sportservice Zuid-Holland, in opdracht van de gemeente, in 2013 onderzoek verricht naar de sport- en beweegdeelname van de Noordwijkse inwoners.

Sportservice Zuid-Holland heeft dit onderzoek voor zowel Noordwijk, als voor 20 andere gemeenten in de provincie Zuid-Holland uitgevoerd, waarmee de cijfers van Noordwijk kunnen worden vergeleken met die van de gemiddelde cijfers van Zuid-Holland. De beweegdeelname is onderzocht op basis van onderstaande beweegnormen.

3.2 Beweegnormen

Om onderzoek te kunnen doen naar de beweegdeelname is Sportservice Zuid-Holland uitgegaan van de drie bestaande beweegnormen en de richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO). Hieronder een uiteenzetting van de normen en de RSO richtlijn.

1. Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)

De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) is in 1998 opgesteld en is vooral gericht op het onderhouden van gezondheid. Deze norm definieert een minimaal niveau van bewegen dat nodig is om gezondheidswinst te behalen. De NNGB is voor de leeftijdsgroepen verschillend:

Jeugdigen (4-17 jaar): Dagelijks (zomer en winter) in totaal minimaal één uur ten minste matige lichamelijke activiteit, waarbij minimaal twee keer per week kracht-, lenigheid- en coördinatieoefeningen voor het verbeteren of handhaven van de lichamelijke fitheid.

Volwassenen (18-55 jaar): In totaal minstens een half uur per dag minimaal matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal 5 dagen per week. Matig lichamelijke actief betekent voor volwassenen bijvoorbeeld stevig wandelen (5 km/uur) of fietsen (16 km/uur).

Ouderen (55+): Dagelijks in totaal een half uur matig intensief bewegen op minimaal 5, maar liefst 7 dagen per week. Zie ook het themadossier Bewegen in en rond Woonzorgcentra. Voor niet-actieven, met of zonder beperking, is elke extra hoeveelheid lichaamsbeweging zinvol, onafhankelijk van intensiviteit, kracht, frequentie en type.

2. Fitnorm

Naast voldoende bewegen is het ook van belang om fit te zijn en te blijven. Fitheid heeft los van voldoende lichamelijke activiteit een positieve invloed op de gezondheid. De fitnorm geeft aan hoe vaak en hoe lang

iemand intensief moet bewegen om de cardiovasculaire conditie op peil te houden (hart, bloedvaten en longen): minimaal 3 keer per week 20 minuten zwaar intensief bewegen. Terwijl bij matige intensieve beweging praten nog goed mogelijk is, versnellen bij zware intensieve beweging de ademhaling en de hartslag zodanig dat overgegaan wordt op korte zinnen.

De oudere fitnorm geeft aan welk niveau gewenst is om de cardiovasculaire conditie op peil te houden. Voor alle leeftijdscategorieën geldt dat men ten minste drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve activiteit verricht.

3. Combinorm

De combinorm is een combinatie van de NNGB en de Fitnorm. Iemand voldoet aan de combinorm wanneer hij/zijn aan tenminste één van de beide genoemde normen voldoet. Daarbij geldt dat het gaat om een ondergrens: meer en/of intensiever bewegen zal nog meer gezondheidsvoordelen met zich meebrengen. Wel vlakkt de gezondheidswinst op een hoog niveau van lichamelijke activiteit af.

4. RSO-richtlijn

Los van de bovenstaande set aan normen bestaat de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO). Het gaat hier om een gestandaardiseerde vragenlijst waarmee de frequentie van sporten, sporttak, sportvorm, organisatievorm en accommodatiebenutting van grote bevolkingsgroepen in kaart wordt gebracht. De RSO definieert iemand als een sporter als hij in de afgelopen twaalf maanden ten minste twaalf keer heeft gesport.

Naast de ruime definitie van de sporter volgens de RSO, is de regelmatige sportdeelname van minimaal 1 x per week en minimaal 40 x per jaar een belangrijke maat binnen algemeen Nederlands sportonderzoek.

3.3 Resultaten beweegonderzoek

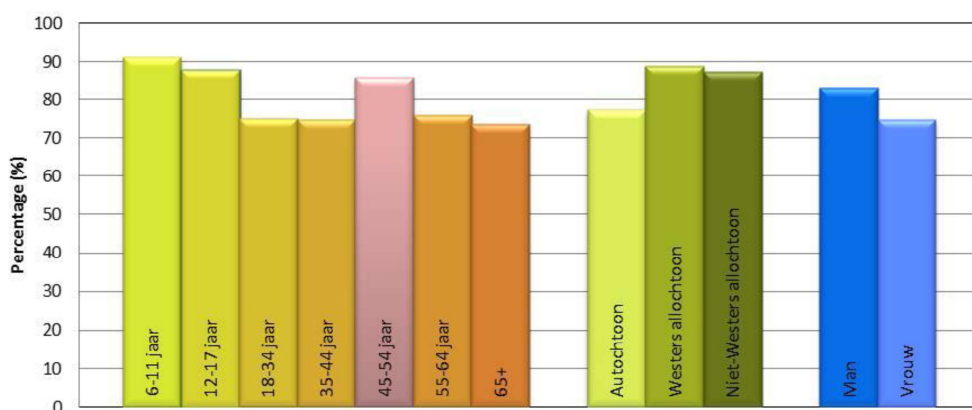
Sportservice Zuid-Holland heeft in 2013 de bovenstaande normen en richtlijnen in Noordwijk en Zuid-Holland onderzocht. Hieronder de resultaten:

Nr.	Onderzocht is	Noordwijk	Zuid-Holland
1.	% Sportdeelname	88 %	75 %
2.	% Regelmatige sportdeelname	79 %	67%
3.	% dat voldoet aan Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)	50 %	47%
4.	% voldoet aan de Fitnorm	44%	39%
5.	% voldoet aan de Combinorm	70%	63%

Het sportdeelnamepercentage van de bevolking van Noordwijk behoort met 88% momenteel tot het hoogste percentage van de onderzochte gemeenten in Zuid-Holland⁴.

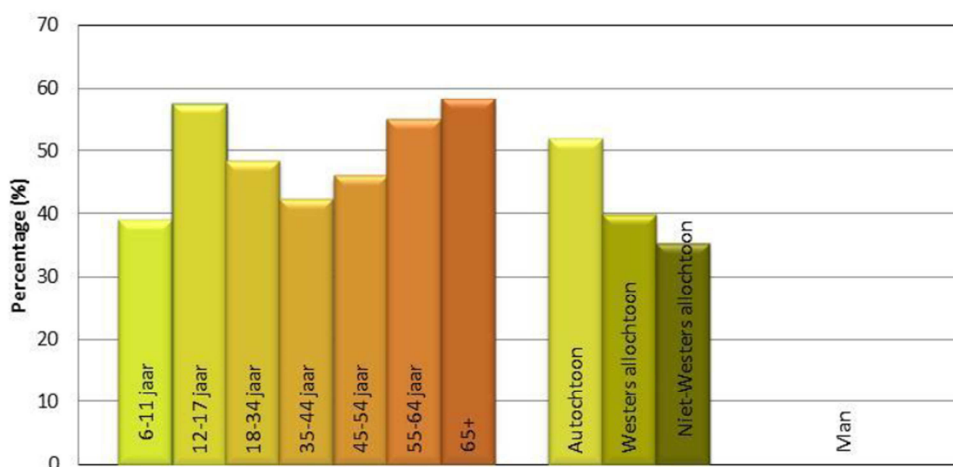
Omdat de reguliere sportdeelname van 1 x week, 40 x per jaar ons meer verteld over de beweegdeelname dan de sportdeelname van 12 x per jaar is de reguliere sportdeelname per bevolkingsgroep hieronder in beeld gebracht. Gebleken is dat de scores per bevolkingsgroep in Noordwijk aanzienlijk hoger zijn dan gemiddeld in Zuid-Holland⁴.

Figuur 1 Noordwijkse sportdeelname 1x per week

In onderstaande figuur 2 is te zien hoeveel procent van de verschillende bevolkingsgroepen in Noordwijk voldoen aan de NNGB, het minimaal niveau van bewegen dat nodig is om gezondheidswinst te behalen.

Opmerkelijk is dat de groep 6-11 jarigen het minst voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) van alle leeftijdsgroepen in Noordwijk, namelijk 39 %. In de provincie Zuid-Holland is dit beeld overigens vergelijkbaar; daar voldoet "slechts" 37% van deze leeftijdsgroep aan de NNGB.

Figuur 2 Nederlandse Norm Gezond Bewegen in Noordwijk

⁴ bron: rapportage Gezond en Actief in Zuid-Holland 2013

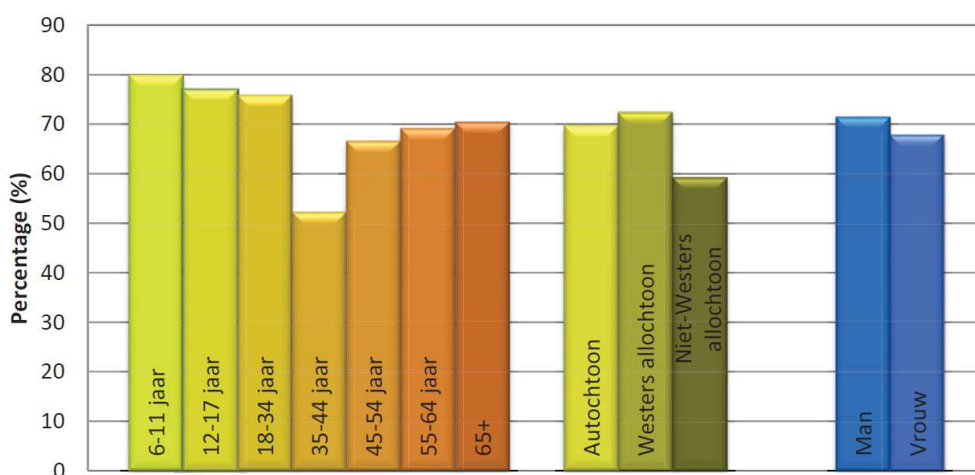
De groep 12-17 jarigen in Noordwijk voldoen, samen met de 65+-ers, het meest aan de NNGB, respectievelijk 58% en 59%.

In tegenstelling tot de sportdeelname neemt het percentage Noordwijkers dat aan de NNGB voldoet niet af met het ouder worden. Er is juist sprake van een toename.

Minstens 50% van de volwassenen in de leeftijd tussen de 18-54 jaar beweegt niet voldoende om de gezondheid op peil te houden.

De Combinorm in Noordwijk is gemiddeld 70%. Dit betekent dat 70% van de Noordwijkers voldoet aan de Norm Gezond Bewegen en/of aan de fitnorm. Van de 6-11 jarigen behaalt 71% de fitnorm en 80% de Combinorm.

Voor 12-17 jarigen is dit iets minder, 62% haalt de fitnorm en 78% de Combinorm.

Figuur 3 Combinorm

3.4 Sportmonitor

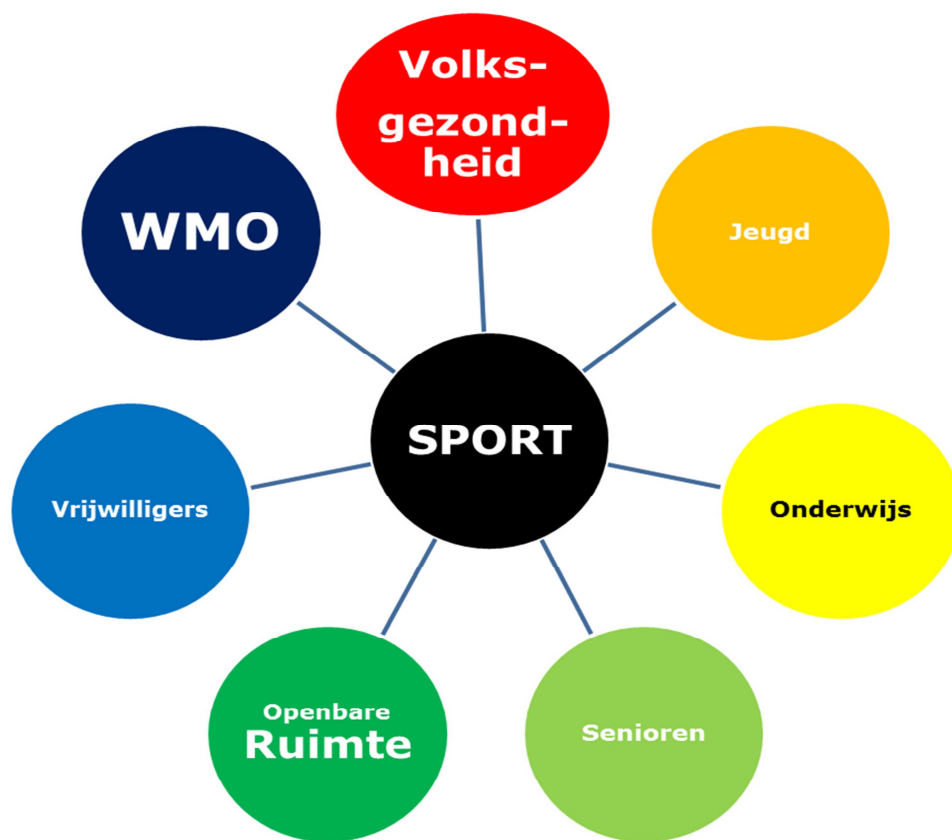
De gemeente Noordwijk wil inzetten op een bredere maatschappelijke rol van de sport in de gemeente. Sport en bewegen kan een positieve bijdrage leveren aan de nieuwe vraagstukken, uitdagingen en ambities van gemeenten en de (lokale) organisaties die voor de belangrijke opgave staan, namelijk de transformatie van het sociaal domein realiseren de komende jaren.

Sport en bewegen is gezond en haalt het beste in mensen naar boven. Sport en bewegen kan bijdragen aan een gezonde en vitale wijk. Sportverenigingen kunnen daarnaast een belangrijke verbindende- en maatschappelijke rol vervullen. Een sportvereniging - en ook andere beweegaanbieders - kunnen immers een ontmoetingsplek in de wijk zijn en een bindende factor tussen mensen uit verschillende generaties met een diversiteit aan achtergronden en persoonlijke situaties. Ook voor ouderen en kwetsbare jongeren biedt dit een goede ontmoetingsplek. Een positief en sociaal veilig sport- en beweegklimaat draagt daar extra aan bij.

Inzet van sport en bewegen kan ook een andere belangrijke meerwaarde hebben: sport en bewegen kan door vermindering van zorgbehoefte en zorgvraag bijdragen aan het beperken van gespecialiseerde zorg, of via een aandeel in een bestaand zorgtraject bijdragen aan effectievere hulpverlening en zorg. Het levert daarmee een kostenbesparing voor gemeenten op.

Kortom, sport kan een bijdrage leveren aan meerdere beleidsterreinen. Op bijlage 3 op pagina 44, vindt u een overzicht van de bijdrage die sport totnogtoe al heeft bijgedragen aan andere gemeentelijke beleidsterreinen.

Om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden van het sport- en beweegbeleid heeft de gemeente Noordwijk het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) en het Verwey-Jonker Instituut gevraagd de huidige stand van zaken van het sport- en beweegbeleid inzichtelijk te maken. Hierbij is specifieke aandacht uitgegaan naar de rol van sport binnen het sociale domein.

In de sportmonitor wordt op basis van analyses en landelijk beleid een aantal handreikingen gedaan over de inzet van sport en bewegen voor het helpen bereiken van meerdere sociaal/maatschappelijke beleidsdoelstellingen in de komende jaren.

Sport in beeld bij jeugd en onderwijs

Uit de kerncijfers blijkt dan in de gemeente Noordwijk een relatief groot aantal jongeren één of meer keer in de week sport en/of lid is van een sportvereniging. In gezamenlijkheid sporten (al dan niet in verenigingsverband) brengt plezier en gezelligheid, en het verenigen bevordert maatschappelijke participatie, sociale cohesie en opbouw van sociaal kapitaal binnen de gemeente.

Echter, tegelijkertijd voldoet het overgrote deel van de Noordwijkse jeugd niet aan de Beweegnorm. In algemeenheid kan gesteld worden dat met een focus op sportparticipatie niet automatisch gezondheidsdoelstellingen worden bereikt.

Om een koppeling te maken tussen de kracht van de Noordwijkse sportverenigingen beveelt de Sportmonitor aan om intensiever in te zetten op de verbinding tussen sportverenigingen en het onderwijs en naschools aanbod om daarmee het dagelijks bewegen te stimuleren. Diverse inspirerende scenario's over het inrichten van naschoolse sport- en beweeg activiteiten zijn te vinden op de website van NISB.

De Combinatiefunctionaris zou bij uitstek de geschikte professional zijn om hier invulling aan te geven.

Sport en maatschappelijke activiteiten

De voorwaarden (voldoende en goede accommodaties, vitale sportverenigingen en hoge sportdeelname) om maatschappelijke activiteiten bij de Noordwijkse sportverenigingen te ontplooiën zijn in Noordwijk aanwezig.

Gezien de ambities van het sociaal beleid van de gemeente Noordwijk zou het volgens de Sportmonitor goed zijn om zorginstellingen, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), organisaties die betrokken zijn bij re-integratietrajecten en huisartsen te betrekken bij maatschappelijke activiteiten. Als de samenwerking is gestart is het vervolgens belangrijk deze als gemeente te blijven ondersteunen.

Sport in beeld bij welzijn en gezondheid

- Preventie en aanpak van opvoed- en opgroei problemen

De gemeente Noordwijk wil dat sportverenigingen en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) meer met elkaar samenwerken. Ten eerste om eventuele opvoed- en opgroei problemen ook op sportverenigingen in een vroeg stadium te kunnen signaleren. Ten tweede om jongeren in de hulpverlening te begeleiden naar een sportvereniging. Het CJG is hier al vanaf 2014 mee bezig geweest, omdat zij sportverenigingen ook als een belangrijk preventief veld zien.

- Sociale Beweegkaart

De gemeente Noordwijk, de sociale professionals (zoals het CJG) en zorgprofessional (zoals huisartsen), willen hun cliënten vaker gaan begeleiden naar sport- en beweegaanbod dat aansluit op hun wensen en mogelijkheden. Er is dan ook een behoefte aan overzicht van dergelijke sport- en beweegaanbod. Een van de manieren waarop de verbinding kan worden gelegd tussen de sociale professionals en de sport, is

bijvoorbeeld een Sociale Beweegkaart met een overzicht van actuele informatie over het sport- en beweegaanbod binnen de gemeente. Een combinatiefunctionaris kan hier een belangrijke rol in vervullen. Aandachtspunt hierbij is dat deze wel blijvend up-to-date moet worden gehouden.

- Sport als re-integratietraject

De gemeente Noordwijk wil dat sport- en beweegactiviteiten een onderdeel worden van re-integratietrajecten. Dit is een belangrijk aandachtspunt bij het beoordelen van projectvoorstellen en subsidieaanvragen voor dagbestedingsactiviteiten. De gemeente is daarom op zoek naar succesvolle sport- en beweegvormen voor groepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zoals mensen met een licht verstandelijke beperking of mensen in GGZ instellingen.

Gebruik landelijke regelingen

De gemeente Noordwijk heeft landelijke regelingen en programma's ingezet op het snijvlak sport en sociaal beleid. De mate waarin dit gebeurt, zegt iets over de keuzes die zijn gemaakt in het beleid en niets over kwaliteit van het beleid.

- Sportimpuls, Kracht van Sport, JOGG, Alles is Gezondheid

In Noordwijk draaien geen projecten die gefinancierd zijn vanuit de Jeugdimpuls (reeds afgesloten), Sportimpuls en het Oranjefonds 'Kracht van Sport'.

De Sportimpuls is een subsidieregeling die lokale sport- en beweegaanbieders financieel ondersteunt bij de opzet van activiteiten die ze ondernemen om meer mensen langdurig te laten sporten en bewegen. Deze activiteiten bestaan uit het opstarten en aanbieden van sportaanbod voor mensen die niet of nauwelijks sporten en bewegen of dreigen te stoppen met sporten en bewegen.

Kracht van Sport van het Oranjefonds is een subsidieregeling met als doel de brede maatschappelijke, meer in het bijzonder de sociale betekenis van sport te vergroten en samenhang en betrokkenheid in de samenleving te bevorderen.

Noordwijk is geen JOGG⁵-gemeente en neemt niet deel aan Alles is Gezondheid (AiG). Het niet deelnemen aan JOGG en AiG⁶ is een bewuste keuze vanwege het ontbreken van urgentie op dit thema na analyse van de uitkomsten van de GGD monitor.

- De inzet van de combinatiefunctionaris/Buurtsportcoach

⁵ **Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)**

Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) is een landelijk initiatief dat zich richt op jongeren (0-19 jaar), hun ouders en omgeving. In een JOGG-gemeente werken alle lokale partijen uit onderwijs, zorg, bedrijfsleven, sport, recreatie, woningbouw, welzijn en de media samen om gezond eten en bewegen voor jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken.

⁶ **Alles is Gezondheid (AiG)**

Alles is gezondheid is het Nationaal Programma Preventie waarin partijen afspraken maken en gezamenlijk acties ondernemen die een beweging op gang brengen. Een beweging die leidt tot een gezonder en vitaler Nederland.

De gemeente Noordwijk heeft door middel van het maximaal mogelijk aantal aangevraagde fte aan Combinatiefunctionarissen intensief ingezet op kwaliteit van bewegingsonderwijs (2,22 fte) en de organisatie en uitvoering van sportstimuleringsactiviteiten van sportverenigingen op de basisscholen (1 fte). Dit heeft als resultaat dat er een verbinding is ontstaan tussen sportverenigingen en de onderwijssector. De eigen bijdrage per fte door de gemeente wordt dan ook betaald vanuit het onderwijsbudget. De sterke focus op het onderwijs heeft tot gevolg dat de in Noordwijk werkzame Combinatiefunctionarissen op dit moment nog geen verbindingen leggen met andere sectoren zoals zorg en welzijn.

Rol van de combinatiefunctionaris

De combinatiefunctionaris wordt nu bewust alleen ingezet voor de doelgroep jeugd op de terreinen onderwijs en sport.

De combinatiefunctionaris zou echter ook een rol kunnen vervullen in de tweede schil rondom de wijkteams. Zijn/haar rol zou dan enerzijds zijn om sociale professionals en zorgprofessionals te helpen bij het toeleiden van cliënten naar sport- en beweegaanbod. Anderzijds kan de combinatiefunctionaris sportverenigingen verbinden met het CJG met als doel het signaleren van opvoed- en opgroei problemen in de sport.

De hierboven genoemde kansen en mogelijkheden voortkomend uit de monitor uitgevoerd door het Nederlands Instituut Sport en Bewegen (NISB) en het Verwey Jonker Instituut in opdracht van de gemeente Noordwijk, dienen wel afgezet te worden tegen kaders waarbinnen de regeling combinatiefunctionarissen in Noordwijk thans wordt ingevuld.

Het bieden van vakonderwijs is in Noordwijk de primaire taak van de combinatiefunctionarissen, waardoor slechts in beperkte mate mogelijkheden / faciliteiten beschikbaar zijn voor het initiëren van de kansen en mogelijkheden zoals hierboven geformuleerd. Toekomstig succes wordt sterk afhankelijk van de keuzes die gemaakt zullen worden ten aanzien van facilitering.

Het is mogelijk de Rijksregeling Combinatiefunctie in Noordwijk uit te breiden, zodat de doelstellingen - geformuleerd in deze nota - kunnen worden gerealiseerd. Op pagina 30 wordt dit, bij de rol van de combinatiefunctionaris, verder uitgewerkt.

4. Thema's sportbeleid 2015 - 2018

4.1 Sport- en beweegstimulering

De gemeente Noordwijk wenst een blijvende sportdeelname onder alle lagen van de bevolking te bevorderen, waarbij in het sportbeleid speciale aandacht uitgaat naar de doelgroepen 5 t/m 18 jaar, ouderen en mensen met een beperking.

De sportdeelname van de Noordwijkers is met 88% de hoogste van de provincie Zuid-Holland gebleken. Dit betekent dat we, sportief gezien, op de goede weg zijn. Tegelijkertijd voldoet het overgrote deel van de Noordwijkse basisschooljeugd niet aan de Nederlandse Beweegnorm NNGB.

Omdat een 61% van de basisschooljeugd in Noordwijk niet voldoende beweegt volgens de landelijke norm NNGB (landelijk is dit percentage 80% en in grote steden zelf 96%), verschuift het zwaartepunt van het sportstimuleringsbeleid in Noordwijk meer naar het dagelijks voldoende bewegen van deze groep. Dit ter bevordering van de gezondheid van de Noordwijkse kinderen.

Jongeren in Noordwijk blijken uit het onderzoek van Sportservice voldoende te bewegen. Echter, binnen deze leeftijdsgroep bevinden zich nog steeds jongeren die niet voldoende bewegen. Er dient voldoende aandacht voor het voldoende bewegen van deze groep te blijven bestaan.

Ouderen zijn een specifieke doelgroep voor sportstimulering, omdat sporten de gezondheid bevordert, de maatschappelijke participatie vergroot en sociaal isolement vermindert. Het draagt er aan bij dat ouderen langer zelfstandig kunnen functioneren. Ouderen voldoen met bijna 60% aan de beweegnorm. Aandacht dient er voornamelijk voor de inactieve ouderen te zijn.

Voor mensen met een beperking is sport en bewegen om gezondheidsredenen belangrijk, maar ook om sociaal isolement te voorkomen. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat er voor deze doelgroep tal van belemmeringen zijn om te sporten en te bewegen. Denk aan een gebrek aan aanbod, de onbekendheid met het aanbod en problemen met de bereikbaarheid. Deze belemmeringen moeten worden verminderd.

Hoe doen we dat in de komende periode?

- a. De gemeente wenst de huidige sportdeelname van alle inwoners te **handhaven** en zet hiervoor de **bestaande producten** in van het bestaande sportbeleid, zie terugblik hoofdstuk 2, waaronder het handhaven van de vakdocenten Lichamelijke Opvoeding en daarmee de combinatiefunctionarissen en bovendien de subsidies voor projecten die de sportdeelname bevorderen.
- b. Door bijzondere aandacht voor **voldoende beweging door basisschoolkinderen**
In algemeenheid kan gesteld worden dat met een focus op sportparticipatie niet automatisch gezondheidsdoelstellingen worden bereikt. Voor een goede gezondheid dienen kinderen namelijk iedere dag een uur te bewegen, wat met sportdeelname niet per definitie wordt gehaald.

Hoewel kinderen van nature graag spelen en bewegen bieden de woonomstandigheden en leefgewoonten doorgaans te weinig mogelijkheden om te (gaan) bewegen. Hierom dienen kinderen naast het onderwijs en de sportverenigingen ook direct na schooltijd op en/of rondom de school te worden uitgedaagd en geënthousiasmeerd om meer te bewegen.

Daarbij kan gedacht worden aan meer en uitdagende (natuur)speelplaatsen en/of verharde en veiligere fietspaden die kinderen en ouders stimuleren om meer de fiets te pakken.

Voordat hierin maatregelen kunnen worden genomen dient eerst te worden onderzocht waardoor Noordwijkse kinderen dagelijks meer gaan bewegen.

- Onderzocht wordt hoe kinderen direct na schooltijd meer en veilig kunnen worden uitgedaagd tot meer beweging.
- Met bovengenoemd onderzoek wordt tevens de leeftijdsgroep 13 t/m 18 jaar meegenomen. Voor deze groep is het evenzo belangrijk dat zij voldoende blijven bewegen.

Overigens is de beste manier om aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen NNGB te voldoen niet uitsluitend te sporten (in clubverband) maar de lichamelijke activiteit ook te integreren in het dagelijkse leven (op de fiets naar school, dagelijks lopend boodschappen doen, de trap nemen in plaats van lift of roltrap). De gemeente kan hier via het ruimtelijk beleid invloed op uitoefenen, evenals door middel van voorlichting over voldoende bewegen op scholen. De veiligheid van de speelplaats, zonder gevaar van (te hard) rijdende auto's, speelt hierbij een belangrijke rol.

c. Door bijzondere aandacht voor **sporten door ouderen**

60% van de ouderen in Noordwijk voldoet aan de beweegnorm en 70% sport nog regelmatig. Vooral tennis, golf en fietsen zijn populaire activiteiten. Het is een groeiende groep sporters die de sportvoorzieningen ook buiten de weekenden en avonden kan gebruiken. Met het bereiken van deze doelgroep kunnen we niet alleen het gebruik van de sportvoorzieningen overdag verbeteren, maar mogelijk ook het verenigingskader versterken.

- Onderzocht wordt op welke manier we in samenwerking met de sportverenigingen een specifiek aanbod voor ouderen bij sportverenigingen kunnen ontwikkelen, dat aansluit bij hun behoeften en mogelijkheden, zodat deze groep zich mogelijk ook bij de georganiseerde sport aansluit. Zie ook hoofdstuk 4.3 Verenigingsbeleid, de maatschappelijke functie van sport, op pagina 28.

d. Door bijzondere aandacht voor **sporten door mensen met een beperking**

Om deze belemmeringen voor mensen met een functiebeperking zoveel mogelijk weg te nemen stimuleren en ondersteunen wij sportclubs en verenigingen bij het begeleiden van mensen met een beperking. Bovendien dient er nog aandacht te worden besteed aan de faciliteiten voor deze mensen in zwembad BinnenZee.

- Met behulp van het NISB (Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen) wordt momenteel onderzocht op welke manier we in samenwerking met zorginstellingen en de sportverenigingen een specifiek

- Aanbod voor mensen met een beperking op sportaccommodaties kunnen ontwikkelen, dat aansluit bij hun behoeften en mogelijkheden. Zie ook hoofdstuk 4.3 Verenigingsbeleid, de maatschappelijke functie van sport.
- De gemeente Noordwijk, de sociale professionals (zoals het CJG) en zorgprofessionals (zoals huisartsen), willen hun cliënten vaker gaan begeleiden naar sport- en beweegaanbod dat aansluit op hun wensen en mogelijkheden. Er is dan ook een behoefte aan overzicht van dergelijke sport- en beweegaanbod. Hierom dient het sportaanbod van Noordwijk in kaart te worden gebracht, waarbij voor zover mogelijk wordt aangesloten bij de ontwikkelingen van de, in ontwikkeling zijnde, digitale sociale kaart of andere digitale ontwikkelingen.

De gemeente Noordwijk is een Beweegkuur (pilot)locatie geweest onder begeleiding van ROS Reos. Nagegaan wordt in hoeverre dit Beweegkuur netwerk nog in tact is en of de Sociale Beweegkaart met een overzicht van actuele informatie over het sport- en beweegaanbod binnen de gemeente nog gehanteerd wordt.

- e. Niet alleen de toegankelijkheid voor jongeren, ouderen, en mensen met een beperking willen we stimuleren en waarborgen. Alle doelgroepen die willen sporten moeten kunnen sporten, ook mensen met een kleine beurs. Het Jeugdsportfonds⁷ maakt het mogelijk dat ook jongeren van ouders met heel weinig financiële armslag kunnen sporten. Zie ook hoofdstuk 6.2 Landelijke Ontwikkelingen op pagina 34.
- De gemeente gaat een samenwerking aan met het Jeugdsportfonds waardoor kinderen van ouders met een kleine beurs ook de contributie of de sportmaterialen kunnen betalen.

⁷ Het Jeugdsportfonds geeft sportkansen aan kinderen vanaf 4 tot 18 jaar die leven in gezinnen waar niet genoeg geld aanwezig is om lid te worden van een sportvereniging of om sportmaterialen aan te schaffen.

Met welke producten?

1. Handhaven vakdocenten Lichamelijke Opvoeding/ 2. Combinatiefunctionarissen	Bestaand beleid	Continueren
3. Schooltoernooien inzetten tbv bevordering structurele sportdeelname	Bestaand beleid	Continueren
4. Ouderbetrokkenheid realiseren door communicatie en voorlichting	Bestaand beleid	Continueren
5. Programmering BinnenZee inclusief mensen met een beperking	Bestaand beleid	Continueren
6. Sportverenigingen ondersteunen met projectsubsidie indien zij iets ondernemen voor mensen met een beperking	Bestaand beleid	Continueren
7. Handhaven bestaande beweegactiviteiten voor ouderen	Bestaand beleid	Continueren
8. Onderzoek naar meer beweging jeugd 6-18 jaar	Nieuw beleid	Per 1 september 2016
9. Onderzoek naar sportaanbod voor ouderen bij sportverenigingen	Nieuw beleid	Per 1 december 2016
10. In kaart brengen van het beweegaanbod, ook voor mensen met een beperking (bijv. sociale beweegkaart)	Nieuw beleid	Per medio 2016
11. Aansluiting bij het Jeugdsportfonds	Nieuw beleid	Per 1 september 2015

4.2 Sportaccommodaties

De gemeente faciliteert de georganiseerde sport door kwalitatief goede accommodaties te bouwen, te onderhouden en ter beschikking te stellen. Sportaccommodaties zijn van grote maatschappelijke waarde. Streven is om in 2018 alle sportverenigingen over moderne accommodaties te laten beschikken, waardoor deze multifunctioneel en effectiever kunnen worden gebruikt.

Hoe doen we dat in de komende periode?

a. Effectief en efficiënt gebruik

Het is belangrijk dat er oog dient te zijn voor een goede en efficiënte benutting van accommodaties, een nauwe en tevens toekomstbestendige afstemming tussen vraag en aanbod en de rol van de gemeente ten aanzien van de gemeentelijke sportaccommodaties.

- In dit verband wordt momenteel door een onafhankelijk bureau onderzocht hoe het beheer is georganiseerd en of het beheer, onderhoud en de exploitatie van sportaccommodaties beter in eigen hand kan worden gehouden of dat het aan te bevelen is om dit met andere partijen te organiseren.

b. Concept wijk sportparken

Bestaande sportparken kunnen naast een georganiseerde sportfunctie, ook een bredere functie voor de buurt/wijk vervullen. Op deze manier krijgen de sportparken een bredere maatschappelijke functie. Hiervoor introduceren wij de term 'wijk sportpark'. Wijk sportparken moeten een centrale ligging in de wijk hebben, goed verspreid liggen in de gemeente en goed zichtbaar en toegankelijk zijn voor mensen uit de wijk. Dit vergroot de kans op sportdeelname, met name onder de jeugd.

Wij willen multifunctioneel, en dus efficiënter, gebruik maken van sportaccommodaties. Dit vereist ook een andere betrokkenheid en rol van de verenigingen. Behalve een functie voor de sport, krijgen ze ook een bredere maatschappelijke functie voor de wijk.

- Nader onderzoek naar de ontwikkeling en haalbaarheid van wijk sportparken achten wij wenselijk. Het omzetten van bestaande sportcomplexen naar wijk sportparken vereist ook fysieke investeringen, zoals het (meer) openbaar maken van de sportparken, het toevoegen van faciliteiten voor breed gebruik en het vergroten van de zichtbaarheid. Nagegaan wordt of dit ook gevolgen heeft voor de bestaande bestemmingsplannen.

c. Uitvoering accommodatiebeleid

Als uitvoering van het accommodatiebeleid worden de onderhouds- en investeringsplannen uitgevoerd. SJC krijgt in deze periode de beschikking over nieuwe kleedkamers. Bovendien zal de gemeente Noordwijk bij her-/nieuwbouwwensen van de vereniging deze maximaal ondersteunen om dit mogelijk te maken.

- Samen met SJC wordt onderzocht naar de meest gewenste locatie voor vervangende nieuwbouw van de kleedkamers in relatie tot de ligging van de velden, de gewenste vervangende nieuwbouw van de clubaccommodatie van SJC, alsmede de tribune en het te huisvesten Poppodium.

- De overname van de sportzaal van SJC naar de gemeente wordt hierin betrokken, alsmede de nog resterende renovatiewerkzaamheden aan de zaal.
- Er wordt een programma van eisen met demarcatielijst door gemeente, SJC en het Podium opgesteld.

d. Visie groene-outdoor sportbeoefening

- Sport en bewegen in de openbare ruimte worden steeds populairder, zoals fietsen en wandelen maar ook Fitness Bootcamps en wielrennen. De leeftijdsgroep 18 t/m 50 jarigen is een groep die graag in de openbare ruimte en individueel beweegt. Van deze groep voldoet 50% niet aan de beweegnorm, zie hoofdstuk 3. Hierom acht de gemeente het van belang dat ook de individuele sporter kan rekenen op door de gemeente gefaciliteerde voorzieningen. Daarnaast hebben ook ouderen de openbare ruimte nodig om fit te blijven en deel te nemen aan de maatschappij.
- Er wordt een visie geschreven op groene-outdoor sportbeoefening. Daarin staat vastgelegd op welke wijze er in Noordwijk invulling wordt gegeven aan de sportinfrastructuur (wandelen, nordic walking, ruitersport, zwemmen, fietsen, etc.)
- Er wordt in kaart gebracht hoe en waar de individuele sporter gefaciliteerd kan worden. Daarbij wordt in eerste instantie aandacht besteed aan bos, duin en strand in onze gemeente, maar ook aan het beschikbaar stellen van bestaande sportaccommodaties, alsmede het optimale gebruik van de openbare ruimte in het algemeen. Ook het verbreden en verharderen van drukke of doorgaande fietspaden kan bijvoorbeeld zorgen dat wielrenners makkelijker en veiliger langzamere fietsers kunnen passeren. Dit werkt niet alleen stimulerend op deze activiteiten, maar werkt eveneens positief door op andere sporten zoals skeeleren of hardlopen die veelal individueel worden beoefend.
- De groene-outdoorvisie sluit aan op het nieuwe speelruimteplan dat in 2016 wordt geactualiseerd.

e. Bootcamp terrein

Als uitwerking van het coalitieakkoord wordt een plan voor het in ere herstellen van de 'trimbaan in duin' in de vorm van een bootcamp-terrein uitgewerkt.

- Onderzocht wordt in hoeverre, en zo ja op welke wijze, op de locatie van de oude trimbaan of verder in duin een locatie kan worden gevonden voor een bootcamp-terrein c.q. een footgolfbaan.
- In samenspraak met plaatselijke groeperingen en externe deskundigen zal een programma van eisen worden opgesteld van een bootcamp-terrein in een natuurlijke setting, gebruikmakend van de uitdagende infrastructuur van bos, duin en strand;
- Een kostenraming opstellen voor de aanleg van een bootcamp-terrein op basis van het gewenste programma van eisen;
- Een beheer- en onderhoudsplan opstellen voor het beoogde bootcamp-terrein.

f. Topsportevenementen en promoten van de sportinfrastructuur

De gemeente biedt met, kwalitatief hoogwaardige, binnen- en buitensportaccommodaties, het zwembad, het buitengebied, het strand en de zee, uitstekende faciliteiten voor de professionele en de recreatieve sporter.

(Top)sportevenementen kunnen een drijfveer zijn voor de lokale economie. Voor particuliere initiatieven liggen hier kansen, zeker nu Noordwijk beschikt over hoogwaardige sportfaciliteiten.

- Met onder andere Stichting Noordwijk Marketing wordt de sportinfrastructuur van Noordwijk op de kaart gezet bij o.a. het hotelwezen, het VNO8, NOV9 en de individuele landelijke sportbonden.
- Uitgangspunten en voorwaarden worden vastgesteld op basis waarvan bedrijfs- en (top)sportevenementen gebruik kunnen maken van de Noordwijkse sportinfrastructuur. Hierbij dient nadrukkelijk aandacht te zijn voor een goede afstemming tussen Noordwijk Marketing en de desbetreffende sportverenigingen.
- In een overeenkomst, met bijvoorbeeld Noordwijk Marketing, dient te worden belegd dat de planning van de topsportevenementen vooraf aan de gemeente Noordwijk dient te worden voorgelegd en dat de gemeente vanuit het oogpunt van verantwoord beheer van de accommodaties bindende inspraak voor topsportevenementen heeft. Topsportevenementen kunnen een grote impact hebben die niet altijd (meteen) in te passen is in de beheercycli en -frequenties van de accommodaties.

Met welke producten?

1. Accommodatiebeleid	Bestaand beleid	Uitvoeren meerjarenonderhoudsplannen en investeringsplannen en monitoren behoefte
2. SJC nieuwbouw	Nieuw beleid	Gereed 3 ^e kwartaal 2017
3. Haalbaarheidsonderzoek wijk sportparken	Nieuw beleid	Gereed 1 ^e kwartaal 2017
4. Visie groene-outdoor sportbeoefening	Nieuw beleid	Gereed 2 ^e kwartaal 2016
5. Bootcampterrein	Nieuw beleid	Gereed 4 ^e kwartaal 2016
6. Vermarkten van sport	Nieuw beleid	Gereed medio 2016

⁸ VNO: Verbond Nederlandse Ondernemingen

⁹ NOV: Noordwijkse Ondernemers Vereniging

4.3 Verenigingsbeleid

Van de Noordwijkse sportverenigingen wordt verwacht dat zij een actieve bijdrage leveren aan de uitvoering van het 'sportbeleid' zoals hierboven omschreven. De gemeente onderzoekt of hiervoor middelen kunnen worden vrijgemaakt.

- Maatschappelijke functie

In de afgelopen jaren is een stevige impuls gegeven aan de sportieve infrastructuur van Noordwijk. De gemeente faciliteert de georganiseerde sport door kwalitatief goede accommodaties te bouwen, te onderhouden en ter beschikking te stellen. In de aankomende coalitieperiode wordt de nadruk gelegd op het verstevigen van de maatschappelijke functie van sport(verenigingen) en sportaccommodaties.

Zeker ook voor de (kwetsbare) inwoner van Noordwijk die het op eigen kracht niet redt. Sportverenigingen kunnen een (preventieve) bijdrage leveren door vroeg-signalering van omstandigheden en situaties (verwaarlozing, ontsporing etc.) die vragen om interventie. Ook ziet de coalitie een taak weggelegd voor scholen om een brug te slaan tussen onderwijs en sport(verenigingen).

Zoals uit de sportmonitor blijkt zou de combinatiefunctionaris mogelijk een logische schakel tussen enerzijds sociale wijkteams/zorg/welzijn en anderzijds tussen onderwijs en sport kunnen zijn. Echter, dan is het wel zaak dat de combinatiefunctionaris breder ingezet wordt dan alleen onderwijs en sport.

Hoe doen we dat in de komende periode?

- a. De gemeente Noordwijk wil dat sportverenigingen en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) meer met elkaar samenwerken. Ten eerste om eventuele opvoed- en opgroei problemen ook op sportverenigingen in een vroeg stadium te kunnen signaleren. Ten tweede om jongeren in de hulpverlening te begeleiden naar een sportvereniging. De intensivering van de samenwerking tussen het CJG en de sportverenigingen wordt verder uitgewerkt met het beleidsterrein volksgezondheid.
- b. De gemeente Noordwijk wil dat sport- en beweegactiviteiten een onderdeel worden van re-integratietrajecten en van de dagbesteding van andere (kwetsbare) groepen. De gemeente is daarom op zoek naar succesvolle sport- en beweegvormen voor groepen met een licht verstandelijke beperking, mensen in GGZ instellingen, woonzorgcentra of (sportieve) ouderen. Dit onderwerp wordt verder uitgewerkt in maatschappelijke functie van sport.

Hoe verenigingen op beide onderdelen kunnen worden ondersteund of gefaciliteerd wordt in de uitwerking meegenomen. Omdat er nog geen ervaringen en resultaten van dit onderwerp bekend zijn wordt dit nauwkeurig gemonitord.

Er moet zuinig worden omgegaan met de huidige (sport)vrijwilligers. De sportverenigingen mogen niet gedwongen worden om hun maatschappelijke functie te versterken dan wel om vrijwilligers nu ineens 'meer' te waarderen voor hetgeen wat zij al betekenen voor de samenleving. Het organiseren van maatschappelijke activiteiten moet een meerwaarde hebben voor beide partijen, namelijk voor de gemeente (de samenleving) en de sportvereniging.

- Door informatiebijeenkomsten worden verenigingen bewust gemaakt van hun maatschappelijke functie en wat dit voor ze kan betekenen. De sportverenigingen die kunnen meewerken zijn vitale sportverenigingen waar draagvlak is voor maatschappelijke activiteiten.
 - Door middel van informatiebijeenkomsten en workshops worden enerzijds de sportverenigingen bewust gemaakt van hun maatschappelijke functie voor de Noordwijkse samenleving en anderzijds worden maatschappelijke partners bewust gemaakt van de mogelijkheid samen te werken en gebruik te maken van de sportverenigingen en de aanwezige sportaccommodaties in Noordwijk.
 - Er wordt met de gezamenlijke partners een pilot gestart met 1 á 2 maatschappelijke activiteiten voor kwetsbare groepen.
 - Deze maatschappelijke activiteiten worden tijdens de uitvoering uitgebreid gemonitord en na afloop geëvalueerd.
 - Aan de hand van de evaluatie wordt gezien hoe dit proces kan worden voortgezet en zo mogelijk nog verder uitgebreid.
- c. Met de uitwerking van de maatschappelijke functie dienen sportverenigingen aan bepaalde voorwaarden te voldoen waarvoor sportverenigingen ondersteuning nodig hebben. Deze ondersteuning wordt gekoppeld aan de producten uit het bestaande sportbeleid, te weten: het ontwikkelen en aanbieden van een breed cursusaanbod en gericht verenigingsbeleid.
- d. De combinatiefunctionaris kan ten behoeve van een aantal van bovenstaande producten een belangrijke rol vervullen. Zo kan zij/hij enerzijds sociale professionals en zorgprofessionals helpen bij het toeleiden van cliënten naar sport- en beweegaanbod. Anderzijds kan de combinatiefunctionaris sportverenigingen verbinden met het CJG met als doel het signaleren van opvoed- en opgroei problemen in de sport. Bovendien kan een combinatiefunctionaris de zogenoemde Sociale Beweegkaart up to date houden, zie hiervoor paragraaf 4.1. product d op blz. 22.

Naar aanleiding van dit punt en de conclusies van de Sportmonitor op pagina 20, is onderzocht hoe de Rijkssubsidieregeling Combinatiefunctionaris in Noordwijk met bestaande middelen kan

worden uitgebreid. In deze zijn er twee mogelijkheden gebleken en kan de regeling worden uitgebreid met afgerond 1.3 fte.

Gezien de ambities in deze nota wordt voorgesteld de regeling uit te breiden met 1.3 fte, vanaf 2016. De kosten en baten hiervan zijn uitgewerkt in hoofdstuk 5 Financiën.

De uitbreiding van de fte wordt onder andere ingezet voor:

1. een betere verbinding tussen het onderwijs en de reguliere sport, mogelijk in de vorm van een naschools beweegaanbod;
2. het ontwikkelen van een beweegaanbod voor diverse (kwetsbare) doelgroepen in de wijk;
3. samenwerking
4. het signaleren van andere welzijnskansen voor gezinnen en hen hierin ondersteunen of doorverwijzen naar het jeugd- en jongerenwerk, het sociaal wijkteam en/of het CJG.

Met welke producten?

1. Ontwikkelen cursusaanbod verenigingsondersteuning Aanbieden breed cursusaanbod en gericht verenigingsbeleid (zie c.)	Bestaand beleid	Continueren
2. Ontwikkelen verenigingsbeleid	Bestaand beleid	Nog realiseren
3. Onderzoek naar mogelijkheden om bureaucratische regels voor vrijwilligers te verminderen.	Bestaand beleid	Continueren
4. Intensiveren samenwerking met CJG	Nieuw beleid	Start januari 2016
5. Maatschappelijke functie sport	Nieuw beleid	Start 18 november 2015
6. Uitbreiding regeling Combinatiefunctionaris met 1,3 fte (afgerond)	Nieuw beleid	Start januari 2016

4.4 Tarieven- en subsidiebeleid

Zoals bij terugblik van het tarieven- en subsidiebeleid, hoofdstuk 2.4 op pagina 10 werd aangegeven, is besloten om de tarieven van de binnensport inzichtelijk te maken nadat de twee nieuwe sporthallen in gebruik zijn genomen. Om de tarieven voor de binnensportgebruikers nog niet volledig in beeld zijn is vooralsnog ook geen nieuw subsidiebeleid ontwikkeld.

Hoe doen we dat de komende periode?

- a. Nadat de tarieven voor de binnensport zijn vastgesteld dient er nieuw sportsubsidiebeleid te worden ontwikkeld. De nieuwe subsidiesystematiek moet een koppeling realiseren tussen de verleende gemeentelijke subsidie en de bijdrage die wordt geleverd aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en de daarmee gerealiseerde maatschappelijke effecten. Hierdoor wordt helder en inzichtelijk waarom een vereniging subsidie ontvangt en wat daarmee wordt beoogd.
- Bij de ontwikkeling van het subsidiebeleid wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de maatschappelijke activiteiten van sportverenigingen, zoals genoemd onder 4.3 Verenigingsbeleid.

Met welk product?

1. Ontwikkelen sportsubsidiestelsel	Bestaand beleid	1 ^e kwartaal 2017
-------------------------------------	-----------------	------------------------------

5. Financiën

Combinatiefuncties en mogelijkheden tot uitbreiding.

Thans wordt in Noordwijk formeel 3.22 fte combinatiefuncties gefaciliteerd. De eigen bijdrage van de gemeente c.q. de cofinanciering bedraagt op jaarbasis € 96.600,-. Dat is 60 % van de kosten van 3.22 fte.

Als 'tegenprestatie' ontvangt de gemeente Noordwijk vanuit het Rijk € 64.600,- .

Het is mogelijk de Rijksregeling Combinatiefuncties in Noordwijk met 1,3 fte uit te breiden, zodat de geformuleerde doelstellingen in deze nota kunnen worden gerealiseerd.

De kostenopzet is als volgt:

	<u>Aantal Fte</u>	<u>cofinanciering op jaarbasis</u>	<u>subsidie vanuit het Rijk</u>
Huidig	3.22	€ 96.600,-	€ 64.400,-
Nieuw	4.50	€ 135.240	€ 90.160,-

- o effecten uitbreiding regeling combinatiefuncties met 1.3 fte

Uit bovenvermelde tabel blijkt dat de gemeentelijke kosten verbonden aan een uitbreiding met 1.3 fte stijgen met € 38.640,-- per jaar (135.240 – 96.600) terwijl de inkomsten uit subsidie toenemen met € 25.760,- per jaar (90.160 – 64.400).

Gezien de ambities opgenomen in de deze nota wordt geadviseerd de regeling uit te breiden met 1.3 fte, vanaf 2016. De kosten kunnen worden gedekt uit bestaande middelen.

In de begroting 2016 zijn de volgende middelen opgenomen:

- o Vermarkten van sport(infrastructuur) € 50.000,--

In 2016 worden kosten gemaakt voor het professioneel op de kaart zetten van de goede sportinfrastructuur (en de mogelijkheden ervan) in Noordwijk bij onder andere het hotelwezen en de sportbonden.

- o Bootcampterrein/trimbaan € 50.000,--

Voor de ontwikkeling van een Bootcampterrein/trimbaan in Noordwijk is in de begroting 2016 een bedrag van € 50.000,- opgenomen.

- o Accommodatie SJC P.M.

In de coalitiekopers is opgenomen dat SJC nieuwe kleedkamers krijgt alsook dat het college de wensen van SJC maximaal wil ondersteunen. De kosten verbonden aan de accommodatiewensen van SJC zijn vooralsnog niet duidelijk.

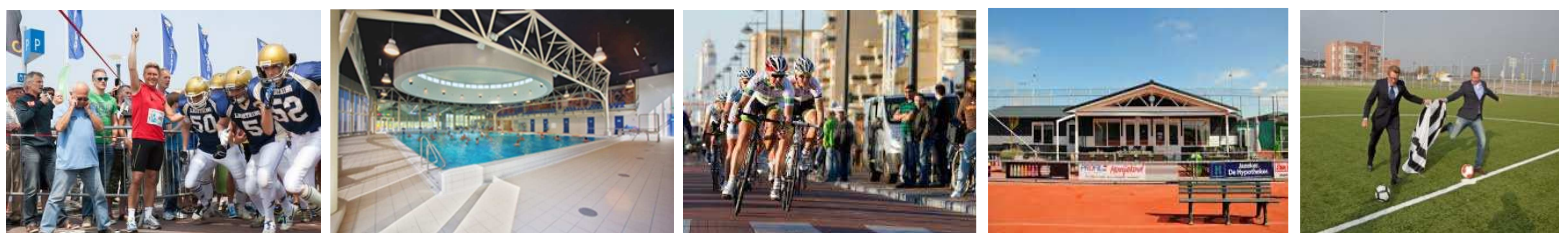

Beheer en onderhoud

De verdere uitwerking van de nieuwe beleidsproducten om het bewegen van de Noordwijkers te bevorderen, zal als effect hebben dat de bestaande sportparken (de kunstgrasvelden) en speelplaatsen in de wijk intensiever gebruikt gaan worden.

Enerzijds levert dit efficiënter en effectiever gebruik van de accommodaties op, anderzijds zal een verhoogde gebruiksdruk gevolgen hebben voor het beheer en onderhoud van de accommodaties door bijvoorbeeld verhoogde slijtage en krappere onderhoudsroosters.

Om met deze hogere gebruiksdruk het huidige onderhoudsniveau van de accommodaties te kunnen continueren, zodat extra activiteiten toekomstbestendig gerealiseerd kunnen worden, dient met de uitwerking van de in de actualisatie genoemde producten en onderzoeken het al dan niet extra benodigde beheer en onderhoud nadrukkelijk inzichtelijk te worden gemaakt. Voorkomen moet worden dat een nog sportiever Noordwijk leidt tot kapitaalvernietiging op de daarvoor door de gemeente beschikbaar gestelde accommodaties.

6. Achtergronden voor het geactualiseerde sportbeleid

Hoofdstuk 6 bevat achtergrondinformatie over sport in Noordwijk die we hebben benut bij het opstellen van de actualisatie van het gemeentelijk sportbeleid.

6.1 Inleiding

De wereld van de sport is continu in beweging. Dat betekent dat er voortdurend ontwikkelingen van invloed zijn op sport en dus ook op het sportbeleid. Nu de evaluatie van het sportbeleid is opgemaakt worden in de volgende paragrafen de ontwikkelingen beschreven waaraan het sportbeleid in Noordwijk onderhevig is. Het betreft maatschappelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de terugtrekkende overheid, de recessie, de intergemeentelijke regionale samenwerking en natuurlijk de nieuwe coalitiekoers. Op basis van deze ontwikkelingen en de onderwerpen die vanuit de evaluatie nog nadere aandacht verdienen, omdat deze nog niet (geheel) uitgevoerd zijn, komen we tot een actualisatie van het Noordwijkse sportbeleid tot 2018.

6.2 Landelijke ontwikkelingen

- Herinrichting van het sociale domein

De rolverdeling tussen burgers, maatschappelijke organisaties en overheid in het sociale domein in Nederland is aan het veranderen. Oorzaken hiervan zijn enerzijds de zich terugtrekkende overheid, de bezuinigingen en de decentralisatie van bevoegdheden van hogere naar lagere overheden en, anderzijds, de initiatieven van het kabinet, ministeries, VNG en anderen om te komen tot een meer professionele en doeltreffende dienstverlening in de jeugdzorg en de sector welzijn. Steeds nadrukkelijker is hierbij aan de orde dat burgers - collectief waar mogelijk, individueel waar noodzakelijk - een eigenstandige verantwoordelijkheid dragen voor leef- en samenlevingsomstandigheden.

- Sport als (preventief) middel

Demografische, economische en maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de sector sport en bewegen. De politieke ambitie is om sport als preventief middel in te zetten als onderdeel van een gezonde levensstijl. Dit om het welbevinden te stimuleren en de kosten voor de (gezondheids)zorg in de hand te houden. Daarnaast is sport een middel om veiligheid, integratie, sociale cohesie en samenhang in de woonomgeving te bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van sport- en beweegprogramma voor specifieke doelgroepen, zoals langdurig werklozen die bij sportverenigingen belangrijke stappen kunnen zetten om weer actief mee te doen aan de maatschappij. Sport is een aanvullend middel om werkzoekenden te activeren, fitter te maken en hen een groter sociaal netwerk op te laten bouwen.

- Recessie

Door de crisis is de druk bij sportverenigingen toegenomen (bijv. minder sponsor- en kantineopbrengsten). Als dit wordt afgewenteld op de leden, is het mogelijk dat zij hun lidmaatschap opzeggen waardoor een negatieve spiraal in gang wordt gezet.

De recessie kan gevolgen hebben voor ouders van sportende kinderen, en met name voor mensen in een sociaal zwakkere positie. Zij kunnen de steeds hogere eigen bijdragen voor sport niet meer opbrengen, terwijl volgens landelijke onderzoek juist bij deze doelgroep sport en bewegen gestimuleerd moet worden. Bezuinigingen bij de gemeenten door de recessie zetten spanning op de politieke sportieve ambities.

- Sport in de buurt

De politieke ambities om sport in de buurt te centreren en de sportparticipatie te vergroten vragen om landelijke en lokale samenwerking met verschillende partijen: gemeenten, commercieel sportaanbod, sportverenigingen, -raden en -bonden, scholen (inclusief Buitenschoolse opvang B.S.O.), welzijnsorganisaties, gezondheidszorg, zorgverzekeraars en kennisinstituten;

Mede ingegeven door economische ontwikkelingen zullen sportaccommodaties in de buurt gebruikt gaan worden door diverse doelgroepen en is er een groei van multifunctionele sportaccommodaties en omniverenigingen.

Toegankelijk sport en beweegaanbod ontwikkelen, ook voor niet-leden van verenigingen, is een speerpunt: naast het richten op jeugd ook aanbod ontwikkelen voor andere doelgroepen, verruimen van openingstijden, de activiteiten naar de buurt brengen en maatwerk met betrekking tot sportprogramma's.

- Sportimpuls: een rijkssubsidie voor sportactiviteiten

De subsidie Sportimpuls is bedoeld om activiteiten op te zetten voor mensen die niet of nauwelijks sporten. De volgende ronde is maart 2015 opengesteld. Sportverenigingen, fitnesscentra en andere sportaanbieders kunnen subsidie aanvragen. Voorwaarde is dat ze samenwerken met partijen in de buurt. Bijvoorbeeld met scholen, zorginstellingen, de kinderopvang of het bedrijfsleven. Er zijn 3 verschillende Sportimpulsen: voor iedereen die nog onvoldoende sport en beweegt, voor kinderen met overgewicht en voor jeugd in lage inkomensbuurten. De subsidie wordt maximaal 2 jaar verstrekt. Daarna is het de bedoeling dat de sportactiviteiten doorgaan zonder subsidie.

- Jeugdsportfonds

Jeugdsportfonds is een fondsenwervende instelling. Ze geeft sportkansen aan kinderen vanaf 4 tot 18 jaar die leven in gezinnen waar niet genoeg geld aanwezig is om lid te worden van een sportvereniging. Voor die kinderen betaalt Jeugdsportfonds de contributie en in bepaalde gevallen de sportattributen. Een aanvraag kan alleen gedaan worden door een tussenpersoon/intermediair uit het onderwijs, jeugdzorg, schuldhulpverlening of gezondheidszorg. Ouders, kinderen en sportverenigingen kunnen geen aanvraag indienen. Het Jeugdsportfonds werkt samen met het Jeugdcultuurfonds.

6.3 Regionale ontwikkelingen

De raden van Hillegom, Lisse en Teylingen hebben besloten om hun drie ambtelijke organisaties samen te voegen tot één ambtelijke organisatie per 1 januari 2017.

Noordwijk en Noordwijkerhout hebben besloten om niet mee te doen in deze ambtelijke fusie.

De uitwerking van de 36 strategische afspraken uit het Valentijns-akkoord van 14 februari 2013 bekrachtigd door de zes gemeenten, Katwijk, Lisse, Hillegom, Noordwijkerhout, Noordwijk en Teylingen blijven onverminderd van groot belang, om zo de positie van heel de Duin- en Bollenstreek te versterken.

6.4 Lokale ontwikkelingen

- Economische waarde van sport (Sportdorp aan Zee)

(Top)sportevenementen kunnen een bijdrage leveren aan de herkenbaarheid van de gemeente Noordwijk als aantrekkelijke toeristische bestemming, woonplaats en/of plaats van vestiging voor een bedrijf. Met de komst en eventuele overnachtingen van bezoekers en deelnemers kunnen de (top)sportevenementen bovendien een drijfveer zijn voor de lokale economie. Hier liggen kansen voor particuliere initiatieven, zeker nu Noordwijk beschikt over hoogwaardige (top)sportfaciliteiten, zoals de negen meter hoge sporthallen met maximale afmetingen, het water-hockeyveld en de hoogwaardige kunstgrasvoetbalvelden.

- Sport in de openbare ruimte

Sport en bewegen in de openbare ruimte neemt ook in Noordwijk een steeds belangrijker plek in. Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van recreatieve voorzieningen als wandel- en fietspaden, het strand en de duinen. Een voorbeeld hiervan is de toenemende populariteit van wielrennen en de Fitness bootcamps¹⁰.

In 2016 moet het speelruimtebeleid worden geactualiseerd. Bij de actualisatie van het beleid wordt meer integraal afgestemd met het beleidsveld sport waarbij het accent op sport- en beweegstimulering wordt vergroot en passende ruimte wordt geboden aan zowel jongeren als ouderen. Ouderen hebben de openbare ruimte nodig om fit te blijven en deel te nemen aan de maatschappij. Het nieuwe speelruimteplan wil een structuur van voorzieningen bieden waarmee over geheel Noordwijk een passend aanbod aan sport- en ontmoetingsmogelijkheden voor alle doelgroepen wordt gerealiseerd.

- Omgevingsvisie Noordwijk

Er wordt één nieuwe integrale omgevingsvisie voor heel Noordwijk gemaakt (inclusief de deelvisies voor bijvoorbeeld het Middengebied, de Kern Gezond etc.).

Sport en bewegen en bijbehorende voorzieningen en ruimteclaims worden integraal in deze nieuwe omgevingsvisie meegenomen.

¹⁰ **Fitness bootcamp** is een fysiek trainingsprogramma voor groepen uitgevoerd door meestal een personal trainers en/of voormalig militair personeel. Dit programma is ontworpen om kracht en conditie op te bouwen door middel van een verscheidenheid aan intervallen in een les.

- Gebiedsontwikkelingen in relatie met sport

Woningbouw Bronsgeest

Uit de coalitievoorspelling blijkt dat na jarenlang temporiseren een ontwikkeling van de wijk Bronsgeest mogelijk wordt gemaakt. Hiertoe dient echter nog een aantal onderzoeken te worden uitgevoerd en dient de raad definitief te besluiten over het aantal en type woningen. De dichtstbijzijnde voetbalvereniging S.J.C., verder SJC, kan een toename van (jeugd)leden uit deze wijk verwachten.

Woningbouw Offem-Zuid

De ontwikkelingen van Offem-Zuid worden onverminderd voortgezet en de coalitievoorspelling wil antwoord op de vraag of er, gelet op de ruimtelijke kwaliteit, minder dan 750 woningen kunnen worden gerealiseerd. Ook hierbij geldt dat SJC de dichtstbijzijnde sportvereniging is en zij ook uit deze wijk een toename van (jeugd)leden kan verwachten.

Woningbouw Middengebied

De ingeslagen koers en kwaliteitsslag voor het Middengebied wordt onverminderd voortgezet. Een eventueel herontwikkelingsverzoek van de projectontwikkelaar voor het plan Bloemenzee (198 appartementen en woningen) zal door de coalitie worden beoordeeld aan de hand van criteria die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte en leefbaarheid van de omgeving. De sportverenigingen in het Middengebied kunnen hierdoor een lichte toename van leden verwachten.

Gebiedsontwikkeling Noordwijk Zeewaardig

De grotere nieuwbouwontwikkelingen betreffen Groot Hoogwaak, het Wantveld, Hotels van Oranje en de herontwikkeling van de Maarten Kruytstraat/Jan Kroonsplein. Ten aanzien van woningbouw wordt uitgegaan van een toename met maximaal 400 appartementen, waarvan circa de helft zorg gerelateerd.

Als gevolg van de toekomstige woningbouw neemt het inwoneraantal van onze gemeente toe. Naast de bouw van woningen wacht de nodige investeringen wat betreft de noodzakelijke sociaal-maatschappelijke voorzieningen, waaronder sportvoorzieningen.

6.5 Coalitiekoeers 2014 – 2018

De nieuwe coalitie zet in op het vergroten van de onderlinge betrokkenheid bij de beslissingen over ons dorp. Ze streeft ernaar gemeenschappelijke doelen te stellen en oplossingen te zoeken die zijn gebaseerd op gedeelde normen en waarden. Dat wil ze bereiken we door intensief met elkaar in gesprek te gaan, door samen te werken. Dus: **Denk mee, Doe meer!**

Ook de rol van de overheid in Noordwijk verandert. Met bijbehorende nieuwe verhoudingen, verantwoordelijkheden en taken. In dat veranderingsproces past geen formele politiek op afstand.

Sport en bewegen

Binnen of buiten, in verenigingsverband of individueel, sport draagt op een positieve manier bij aan de gemeenschap en aan de vergroting van het sociaal kapitaal. Het is dan ook van groot belang dat sport voor iedere Noordwijker betaalbaar is en blijft. Met het vergroten van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie neemt het belang van sport en bewegen als verbindend en ondersteunend middel in de samenleving toe. Op het gebied van ouderen- en jeugdzorg vervult sport en bewegen een stimulerende rol.

In de aankomende coalitieperiode wordt, nu de infrastructuur op orde is, de nadruk gelegd op het verstevigen van de maatschappelijke functie van sport(verenigingen) en sportaccommodaties.

Deze coalitie verwacht van sportverenigingen in Noordwijk dat zij een actieve bijdrage leveren aan de uitvoering van het 'sportbeleid' zoals hierboven omschreven. De gemeente is bereid te onderzoeken of hiervoor middelen kunnen worden vrijgemaakt. Zeker ook voor de (kwetsbare) inwoner van Noordwijk die het op eigen kracht niet redt.

De individuele sporter kan ook rekenen op door de gemeente gefaciliteerde voorzieningen. Er wordt een visie geschreven op groene-outdoor sportbeoefening. Daarin staat vastgelegd op welke wijze er in Noordwijk invulling wordt gegeven aan sportinfrastructuur (wandelen, nordic walking, ruitersport zwemmen, fietsen, etc.). Een plan voor het in ere herstellen van de 'trimbaan in duin' in de vorm van een bootcamp-terrein wordt uitgewerkt.

Verenigingen kunnen een (preventieve) bijdrage leveren door vroeg-signalering van omstandigheden en situaties (verwaarlozing, ontsporing, etc.) die vragen om interventie. Ook ziet de coalitie een taak weggelegd voor scholen om een brug te slaan tussen onderwijs en sport(verenigingen).

(Top)sportevenementen kunnen een drijfveer zijn voor de lokale economie. Hier zien wij kansen voor particuliere initiatieven, zeker nu Noordwijk beschikt over hoogwaardige sportfaciliteiten.

7. Samenvatting

- Evaluatie

We kunnen concluderen dat Noordwijk het sportief uitstekend doet. Het merendeel van de producten uit de bestaande sportnota zijn gerealiseerd en doelstellingen zijn behaald. Zo is de sportdeelname de hoogste van de Provincie Zuid-Holland en heeft de gemeente, door onder andere de ontwikkeling van het accommodatiebeleid, voldoende mogelijkheden geschapen voor het deelnemen aan sport.

- Bewegonderzoek

Op basis van tussentijdse onderzoek naar de beweegdeelname is geconstateerd dat de groep 6-11 jarigen het minst van de leeftijdsgroepen voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, namelijk 39%. Deze norm definieert een minimaal niveau van bewegen dat nodig is om gezondheidswinst te behalen. Omdat dit in Zuid-Holland voor deze groep 37% is gebleken en veel van de Noordwijkse kinderen wel voldoende aan sport doen is dit beeld niet zorgelijk.

Maar om meer gezondheidswinst te behalen verschuift het accent van het sportbeleid naar meer beweegdeelname door deze groep. Voor andere leeftijdsgroepen wordt beter gepresteerd, daar gelden overigens andere normen die in hoofdstuk 3 Sport- en beweegdeelname worden beschreven.

- Sportmonitor

De laatste jaren wordt het belang en de maatschappelijke waarde van sport steeds meer erkend. Sport en beweging wordt gezien als een waardevol middel om beleidsdoelstellingen op andere terreinen te realiseren.

Om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden van het sport- en beweegbeleid heeft de gemeente Noordwijk het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) en het Verwey-Jonker Instituut gevraagd de huidige stand van zaken van het sport- en beweegbeleid in Noordwijk inzichtelijk te maken. Hierbij is specifieke aandacht uitgegaan naar de rol van sport binnen het sociale domein.

De Sportmonitor geeft een aantal handreikingen voor het gemeentelijk sportbeleid, onder andere:

- Betrek zorginstellingen, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en organisaties die betrokken zijn bij re-integratietrajecten en huisartsen bij maatschappelijke activiteiten;
- Stel een Sociale Beweegkaart op met een overzicht van actuele informatie over het sport- en beweegaanbod voor kwetsbare groepen.
- De combinatiefunctionaris zou mogelijk een logische schakel tussen enerzijds sociale wijkteams/zorg/welzijn en anderzijds tussen onderwijs en sport kunnen zijn. Echter, dan is het wel zaak dat de combinatiefunctionaris breder ingezet wordt dan alleen onderwijs en sport.

Bovengenoemde zaken uit de Sportmonitor dienen wel afgezet te worden tegen kaders waarbinnen de regeling combinatiefunctionarissen in Noordwijk thans wordt ingevuld. Het bieden van vakonderwijs is in

Noordwijk de primaire taak van de combinatiefunctionarissen. Hierdoor wordt voorgesteld de Rijksregeling Combinatiefunctie uit te breiden met 1,3 fte binnen bestaande middelen.

- Sportbeleid 2016 - 2018

Naar aanleiding van de evaluatie van het bestaande beleid, de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen, de Sportmonitor en het onderzoek naar de beweegdeelname komen we tot de volgende belangrijkste beleidsuitgangspunten en producten voor de komende jaren.

- Handhaven bestaande producten vanuit de bestaande sportnota, zoals het continueren van de inzet van de combinatiefunctionarissen op sport, het blijvend inzetten op het behoud van sterke sportverenigingen, door middel van verenigingsondersteuning en het opstellen van passend subsidiebeleid dat bijdraagt aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen.
- Handhaven huidige sportparticipatiegraad met accentverschuiving naar meer beweging door jeugd door intensiever in te zetten op de verbinding tussen sportverenigingen en het onderwijs en naschools aanbod om daarmee het dagelijks bewegen te stimuleren. Dit teneinde meer gezondheidswinst te behalen.
- Een betere aansluiting van sportaanbod voor ouderen bij sportverenigingen;
- Haalbaarheidsonderzoek naar (openbare) "wijk"sportparken;
- Versteving van de maatschappelijke functie van sport.
- Uitbreiding van de Rijksregeling Combinatiefunctie met 1,3 fte (afgerond).

Bijlage 1 Sportstimuleringsactiviteiten

Project / activiteit	Doelgroep
Schoolsporttoernooien diverse sporten	leerlingen basisschool, groep 5 - 8
Sportcursussen diverse sporten	leerlingen basisschool, groep 5 - 8
Integratievoetbaltoernooi	mix allochtonen en autochtonen
Meer Bewegen voor Ouderen (MBvO)	ouderen > 65 jaar
Groninger Actief Leven Model (GALM)	niet sportactieve senioren, 55 - 65 jaar
Avondvierdaagse	inwoners van Noordwijk
Strandlopen	inwoners van Noordwijk
Beachvolleybaltoernooi	inwoners van Noordwijk
Fietssprintwedstrijden op de boulevard	leerlingen basisschool, groep 5 - 8
Basketball clinics	leerlingen basisschool, groep 5 - 8
Leren zeilen op zee	kinderen vanaf 9 jaar
4 tegen 4 voetbaltoernooi	leerlingen basisschool, groep 3 - 8
Beachhockey jeugdtoernooi	leerlingen basisschool, groep 5 - 8
Beweegkuur	diabetici en mensen met overgewicht
Overzicht algemeen sport en beweegaanbod	inwoners van Noordwijk
Aangepast sporten	mensen met een beperking
Special Heroes, sporten op school	Kinderen met een beperking van de Duinpieper

Toevoeging op bijlage 1 door de combinatiefunctionarissen

- Clinics onder schooltijd:
 - Volleybal
 - Badminton
 - Dans
 - Kickboksen
 - Veilig vallen
 - Capoeira
 - Yoga
 - Judo
 - Tennis
 - Twirl
 - Hockey
 - Rolstoel basketbal
- Clinics buiten schooltijd: Badminton
 - Volleybal
 - Basketbal
 - Bowlen
- Open dagen (promoten):
 - Fluks
 - NIJC de Gevers tennis
 - TC Noordwijk
 - Golf
- De reguliere gymles (2 x per groep per week vanaf groep 3)

Bijlage 2 Gerealiseerde gemeentelijke sportaccommodaties

Sportpark Nieuwe Zeeweg	jaar van aanleg
<i>Hockeyvelden</i>	
Veld 1 aanleg water hockey kunstgrasveld	2012
veld 2 aanleg hockey semi water kunstgrasveld	2010
veld 3 aanleg hockey semi water kunstgrasveld	2015
<i>Korfbal/handbalvelden</i>	
Veld 1 aanleg korfbal kunstgrasveld	2008
Veld 2 aanleg korfbal en handbal kunstgrasveld(en)	2014
<i>Zwembaden</i>	
Zwembad Binnenzee	2013
Sportpark Duinwetering	
<i>Voetbalvelden</i>	
Veld 1 topplaagrenovatie	2015
Veld 2 aanleg voetbal kunstgrasveld	2008
Sportpark Lageweg	
<i>Voetbalvelden</i>	
Veld 2 aanleg voetbal natuurgrasveld	2012
Veld 3 aanleg voetbal kunstgrasveld	2012
Veld 4 en 5 aanleg voetbal kunstgrasvelden	2009

Bijlage 3 Bijdrage aan diverse gemeentelijke beleidsterreinen

<i>Volksgezondheid</i>	<i>Doel</i> Het bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Noordwijk.
Bijdrage sport aan volksgezondheid In het gezondheidsbeleid is aandacht voor sport en bewegen. Hierin gaat het vooral over zogenoemde 'preventieve' sport- en beweegactiviteiten voor kwetsbare groepen. Zo is door het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) door middel van voorlichting op scholen de urgentie van sport en bewegen onder de aandacht gebracht. De gemeente is daarnaast in gesprek gegaan met de sportverenigingen hoe zij kunnen bijdragen aan de doelstellingen rondom leefstijl en gezondheid. Eén sportvereniging in Noordwijk doet mee aan het project Gezonde sportkantine. Tenslotte is de campagne "BOB in de sportkantine" op de Noordwijkse voetbal-, hockey, tennis- en korfbalclub gehouden. Over het geheel gezien heeft de BOB-campagne een zeer positief effect gehad op de bewustwording, houding en gedrag van autorijdende bezoekers van de sportkantine (Bron: Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de provincie Zuid-Holland). Ook zijn de Noordwijkse sportverenigingen in een themabijeenkomst van de Sportraad bewust gemaakt van dit onderwerp en is er informatiemateriaal van NOC*NSF "drinken is geen sport" onder de Noordwijkse sportverenigingen verstrekt.	

<i>Jeugdbeleid</i>	<i>Doel</i> Een samenhangend voorzieningenniveau voor jeugdigen creëren en een bijdrage leveren aan een zo plezierig en optimaal mogelijke ontwikkeling van jeugdigen in Noordwijk.
Bijdrage sport aan jeugdbeleid Sport en bewegen is één van de vier speerpunten van het jeugdbeleid. De gemeente wil hiermee bijdragen aan een positieve ontwikkeling van de jeugd in de gemeente. De gemeente Noordwijk zet daarom in op sportstimuleringsactiviteiten via het onderwijs, met als kern de inzet van de Combinatiefunctionarissen als vakleerkrachten.	

<i>Onderwijs</i>	<i>Doel</i> Het streven naar een optimale schoolloopbaan van de Noordwijkse kinderen, die aansluit bij hun interesses en capaciteiten. Doel
Bijdrage sport aan onderwijsbeleid Als het gaat om sport, is binnen het onderwijsbeleid van de gemeente Noordwijk vooral aandacht voor het vergroten van sport- en beweegparticipatie onder de jeugd in de gemeente. De gemeente zet hier dan ook sterk op in via de Combinatiefunctionarissen. Uit diverse landelijke onderzoeken, o.a. van onder andere het Verwey-Jonker instituut is gebleken dat sport en bewegen de schoolprestaties bevorderen.	

<i>WMO/ouderenbeleid</i>	<i>Doel</i> Het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie (meedoen) van de burgers in de Noordwijkse samenleving.
--------------------------	---

Bijdrage sport aan ouderenbeleid

Sport is onderdeel van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wmo, omdat sport en bewegen de sociale samenhang stimuleert, sport en bewegen meedoen bevordert en preventief een gunstig effect heeft op de volksgezondheid. Sport bevordert de leefbaarheid in de gemeente.

Beweegactiviteiten houden alle mensen fit, waardoor mensen langer zelfstandig kunnen blijven functioneren.

Naast een aantal Noordwijkse sportverenigingen, die goed ingericht zijn op ouderensport, zoals tennis, zeilen of biljart organiseert Welzijn Senioren Noordwijk ook diverse sportieve activiteiten.

Speelplaatsenbeleid

Doel

In de openbare ruimte dient voldoende en veilige speelruimte te zijn. Naast deze zogenaamde informele speelruimte moet er een evenredig verdeeld aanbod van formele speelvoorzieningen aanwezig zijn.

Spelen, bewegen en ontmoeten zijn de belangrijkste uitgangspunten van het gemeentelijk speelruimteplan voor nieuwe of op te knappen speelplaatsen. Door meer gebruik te maken van kunstgras, zoals bijvoorbeeld het trapveldje bij Shellstation Beeklaan, wordt een speelplaats frequenter gebruikt dan bijvoorbeeld met zand of gras. Daarnaast is in de Grashoek een beweegtuin ontwikkeld dat uitnodigt tot meer natuurlijk spelen.

Evenementenbeleid

Het stimuleren van het organiseren van evenementen in het kader van toerisme en economie om het aantal bezoekers naar Noordwijk te laten groeien en de verblijfsduur te verlengen

Vanuit het toeristische evenementenbeleid is de wens om het aantal sportieve evenementen (positioneringskenmerk 'actief') in onze gemeente te vergroten. Er hebben hierom diverse particuliere sportevenementen in Noordwijk plaatsgevonden, waaronder het Kiteboard Open, het EK life-saving en de dames hockeyinterlandwedstrijd Nederland tegen Nieuw-Zeeland. De grotere sportevenementen die in Noordwijk plaatsvinden trekken veel deelnemers en publiek. Het aanbod van de kwalitatief betere sportevenementen in Noordwijk neemt toe.

Vrijwilligersbeleid

Doel

De bestaande vrijwilligersorganisaties ondersteunen en de deskundigheid van vrijwilligers bevorderen. De gemeente Noordwijk beoogt de bestaande inzet te behouden en het effect hiervan te optimaliseren.

Het Vrijwilligers Steunpunt Noordwijk (VSN) geeft cursussen met instructies voor het verantwoord schenken van alcohol voor vrijwilligers in Noordwijk. Zo ook voor barvrijwilligers bij de sportverenigingen. Deze cursussen worden tegenwoordig digitaal aangeboden aan de vrijwilligers. Zie verder terugblik verenigingsbeleid onder hoofdstuk 2.4. Een actuele ontwikkeling in het vrijwilligersbeleid is de samenwerking in het welzijnswerk. Bedoeling is om het vrijwilligerssteunpunt op deze wijze te versterken.

Ruimtelijk beleid

Doel

Voor de inrichting van de openbare ruimte vormt de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) de leidraad. Het doel van de UVOR is om voor heel het Noordwijkse grondgebied eenheid, eenduidigheid en gelijkvormigheid van de openbare ruimte.

In de afgelopen periode is ruimtelijk voldoende rekening gehouden met de ruimteclaims van diverse (groeïende) sportverenigingen. Zo kon SJC, over de Lageweg heen, een vijfde veld realiseren en kon de sport in het Middengebied worden behouden, zoals de handbal-, voetbal-, korfbal- en hockeyvelden met bijbehorende clubaccommodaties.

Gemeente Noordwijk

Voorstraat 42	T (071) 36 60 000
2201 HW Noordwijk	F (071) 36 20 021
Postbus 298	E gemeente@noordwijk.nl
2200 AG Noordwijk	I www.noordwijk.nl